

برخی تاریخ های مهم

از دوران سوسیال دموکراسی انقلابی در ایران فعالیت حزب کمونیست ایران و جنبش کارگری ایران

۱۷ اسفند ۱۲۵۹

انتشار نخستین مقاله در معرفی سوسیالیسم (بمنقل از مقاله ی روزنامه ی فارسی اخترچاپ استانبول) در
روزنامه ی نیمه رسمی "ایران" *

سال ۱۲۸۳ (۱۹۰۴ میلادی)

تشکیل گروه سوسیال دموکراسی کارگران ایران در باکو بنام گروه "همت" *

فروردین ۱۲۸۶

اتحساب ۱۶۰۰ کارمند تلگرافخانه در تهران و سایر شهرهای ایران برای دریافت اضافه حقوق و جلوگیری
از اجحافات روسا *

بهار ۱۲۸۶

اتحساب کارگران چاپخانه های تهران بعنوان هندردی بایکی از کارگران حروفچین که از اعتماد السلطنه
(۱۷۳)

رئیس مطبوعات چوب خورد ه بود . اعتصاب تابرکناری اعتماد السلطنه ازکار ادامه یافت .

تابستان ۱۲۸۶

اعتصاب کارگران چاپخانه های تهران برای تقلیل ساعات کار مبارزه ی اعتصابی آنقدر ادامه یافت تا ساعات کار از ۱۴ ساعت به ۹ ساعت کاهش یافت .

شهریور ۱۲۸۶ (سپتامبر ۱۹۰۷)

تصویب برنامه ی سازمان مجاهدان در مشهد که خواستار برقراری آزادیهای دموکراتیک ، مصادره ی املاک شاهي و خوانین بزرگ و تقسیم بلاعوض میان دهقانان ، ۸ ساعت کار ، تعلیمات اجباری و غیره بود .

دی ۱۲۸۶ (ژانویه ی ۱۹۰۷)

اعتصاب کارمندان تلگرافخانه ی تبریز که خواهان پرداخت حقوق عقب افتاده ی خود بودند .

سالهای ۱۲۸۷-۱۳۸۶

تشکیل اتحادیه های کارگران چاپخانه های تهران ، کارگران واگنهای آسیبی ، تلگرافچیان ، قالسی باقان کرمان .

فروردین ۱۲۸۷

اعتصاب کرجی بانان لنگرود برای اضافه دستمزد .

۲۴ مهر ۱۲۸۷ (۱۶ اکتبر ۱۹۰۸)

تشکیل نخستین گروه سوسیال دموکرات در تبریز .

۷ آبان ۱۲۸۷

اعتصاب کارخانه های چرمسازی تبریز تحت رهبری سوسیال دموکراتها . خواست اعتصابیون عبارت بسود از : بالا بردن دستمزد ، پذیرش و اخراج کارگران بامواظت نمایندگان کارگران ، پرداخت و برابری

دی ۱۲۸۷

دستمزد برای اضافه کار، پرداخت نصف حقوق کارگران به هنگام بیماری • اعتصاب پس از سه روز باکسرفتن اضافه دستمزد و تعهد عدم اخراج اعتصاب کنندگان پایان یافت •

اعتصاب کارگران شیلات انزلی طیبه خودسری کنتراتیجی ها - اعتصاب از طرف نیروی قزاق سرکوب شد ، ولی مجدداً در فروردین ماه تجدید گردید •

تابستان ۱۲۸۹

اعتصاب کارگران چاپخانه های تهران و کارمندان تلگرافخانه ی تهران • پس از دخالت پلیس نمایندگان اعتصابیون در مجلس متحصن شدند تا آنکه تقاضای اضافه دستمزد و آزاد ی بازداشت شدگان پذیرفته شد •

تابستان ۱۲۸۹

انتشار نخستین روزنامه ی کارگری بنام " اتفاق کارگران " که بیش از پنج شماره از آن منتشر نشد •

سال ۱۲۸۹

انتشار روزنامه ی مرقی " ایران نو " ارگان حزب دمکرات که سوسیال دمکراتها در آن نفوذ داشتند • در این روزنامه مقالاتی در زمینه ی شناساندن مارکس و مارکسیسم انتشار می یافت •

سال ۱۲۹۰ (۱۹۱۱ میلادی)

تشکیل نخستین گروه عدالت زیر رهبری اسداله غفارزاده در معادن نفت باکو •

اردیبهشت ۱۲۹۶ (مه ۱۹۱۷)

تشکیل حزب عدالت •

سال ۱۲۹۷

اعتصاب چهارده روزه ی کارگران چاپخانه های تهران که نتیجه ی آن انعقاد نخستین قرارداد دستمزد (۱۷۰)

جمعی بود که در آن هشت ساعت کار و بهبود وضع کارگران پیش بینی شد و بود.

سال ۱۲۹۷

تشکیل اتحادیه های نانواشی، آموزگاران، کارمندان پست و تلگراف، کفاشان، خیاطان - مجموعاً در این سال ۱۱ اتحادیه تشکیل شد.

پایان سال ۱۲۹۷

تشکیل شورای اتحادیه های کارگری تهران.

۱- ۳۱ تیر ۱۲۹۹ (۲۲-۲۴ ژوئن ۱۹۲۰)

نخستین کنگره ی حزب "عدالت" که به حزب کمونیست ایران تغییر نام داد در "بند رانزلی" تشکیل شد.

مرداد ۱۲۹۹ (سپتامبر ۱۹۲۰)

تشکیل کنگره ی نمایندگان ملل خاور در باکو.

مهر ۱۲۹۹ (اکتبر ۱۹۲۰)

تشکیل پلنوم کمیته ی مرکزی حزب کمونیست ایران - در این پلنوم حیدرخواهی به صداقت برگزید و شد.

۱۳۰۰ (۱۹۲۱)

تشکیل دفتر مرکزی برای رهبری جنبش اتحادیه ای و پذیرش اتحادیه های ایران در بین الملل اتحادیه ها (پروفیتین).

۹ دی ۱۳۰۰

انتشار نخستین شماره ی روزنامه ی "حقیقت" بعد بریت سید محمد دهقان عضو کمیته ی مرکزی که رسماً

ارگان اتحادیه های کارگری تهران ولی د رحقیقت ارگان مرکزی حزب کمونیست ایران بود.

۱۱ اردیبهشت ۱۳۰۱ (اول مه ۱۹۲۲ میلادی)

نخستین نمایش جمعی بمناسبت اول ماه مه *

سال ۱۳۰۱

انتشار روزنامه ی کارکه پس از توقیف روزنامه ی " حقیقت " وظیفه ی ارگان مرکزی را انجام میداد و روزنامه ی " پیکان " که وابسته به حزب بود.

سال ۱۳۰۱ (۱۹۲۲ میلادی)

نخستین اعتصاب در تاسیسات شرکت نفت جنوب *

بهمن ۱۳۰۱

اعتصاب ۲۱ روزه ی آموزگاران تهران برای دریافت حقوق پس افتاده که منجر به نمایشات سیاسی و سقوط حکومت قوام شد.

سال ۱۳۰۱

انتشار روزنامه ی هفتگی " خلق " که در پاورقی الفبای کمونیسم را منتشر میکرد.

سال ۱۳۰۱

انتشار مجله ی " جرعه " ارگان تئوریک حزب کمونیست ایران *

شهریور ۱۳۰۳

اعتصاب کارگران پارچه بافی تهران *

سال ۱۳۰۴

تشکیل اتحادیه های کارگران نفت جنوب *

۱۲ آبان ۱۳۰۴

میرزا یحیی واعظ کیوانی (قزوینی) یکی از شخصیت‌های حزب کمونیست ایران در برابر مجلس بهنگام طرح لایحه خلع سلطنت تا جاریه بقتل رسید.

اردیبهشت ۱۳۰۶

اعتصاب صوم‌کاروندان دولت علیه تقلیل حقوق.

سال ۱۳۰۶ (۱۹۲۷ میلادی)

تشکیل کنگره‌ی دوم حزب کمونیست معروف به "کنگروه‌ی ارومیه".

آذر ۱۳۰۶

کنفرانس اتحادیه‌های کارگران نفت جنوب.

۱۴ اردیبهشت ۱۳۰۸

اعتصاب سه روزه بیست هزار نفری کارگران نفت جنوب که خواستار آزادی رهبران بازداشت شد بی اتحاد بودند. بین کارگران و سربازان دولتی زد و خورد شد. در نتیجه ۲۰۰ نفر از کارگران بازداشت و ۳۰۰ نفر از کارگران اخراج گردیدند. این اعتصاب مستقیماً تحت رهبری حزب کمونیست ایران بود.

تابستان ۱۳۰۸

اعتصاب ۱۲۰۰ نفر کارگر راه آهن مازندران.

پایمن ۱۳۰۸

کنفرانس کارگران نفت جنوب که خواستهای کارگران از جمله ازدیاد دستمزد، برسمیت شناختن اتحادیه، برسمیت شناختن ریز اول ماه مه، شرکت نمایندگی کارگران در تصمیم‌پذیرش و اخراج کارگران، هفت ساعت کار ریزانه برای خرد سالان و غیره را مطرح ساخت.

سال ۱۳۱۰

انتشار روزنامه‌ی "پیکار" ارگان حزب کمونیست ایران و مجله‌ی "ستاره‌ی سرخ" ارگان تئوریک حزب در خارج از ایران.

سال ۱۳۱۰

انقلاب کارگران راه آهن سرتاسری شمال که در د و نویت انجام گرفت و ۱۵۰۰ کارگرد آن شرکت کردند. این انقلاب مستقیماً تحت رهبری حزب کمونیست ایران بود.

اردیبهشت ۱۳۱۰

انقلاب کارگران کارخانه‌ی وطن اصفهان بر رهبری حزب کمونیست. در این نخستین انقلاب اصفهان ۵۰۰ کارگر شرکت نمودند و موفق به دریافت ۲۰ درصد اضافه دستمزد و کاهش ساعات کار به ۹ ساعت در روز گردیدند.

۱۰ خرداد ۱۳۱۰

تصویب قانون ضد کمونیستی معروف به قانون سیاه که بموجب آن هر کس دسته یا جمعیتی تشکیل دهد و یا عضو دسته یا جمعیتی باشد که رویه یا مرام آن اشتراکی است به سه تا ده سال حبس مجرد محکوم میشود.

اردیبهشت ۱۳۱۳

آغاز انتشار مجله‌ی "دنیا".

پایان سال ۱۳۱۳

تجدید سازمان حزب کمونیست ایران و شناخته شدن مجله "دنیا" بعنوان ارگان حزب. (۱۷۹)

سال ۱۳۱۴

انتصاب دردانشگاه تهران و دانشکده های فنی برای بهبود وضع تدوین که توسط سازمان مخفی حزب کمونیست ایران اداره میشد.

اردیبهشت ۱۳۱۶

ازسند اصلی جلسه مشاوره احزاب پرادر

وحدت عمل نیروهای ضد امپریالیستی

بازداشت ۵۳ نفر کمونیست ایرانی.

سال ۱۳۱۷

وضع معاصر اجتماعی - سیاسی در جهان امکان میدهند که نبرد علیه امپریالیسم به سطح نویی ارتقا داده شود. باتشديد تعرض علیه امپریالیسم میتوان به برتری قاطع بروی دست یافت ، سیاست تجس و زی و جنگی وی راد چار شکست نمود . این امر موگدا اتخاذ تدابیر و عمل مشخص در تمام قاره هارا ایجاب میکند ، بخاطر آنکه برابر نیروها ی دمکراتیک و مترقی ، تمام کسانیکه علاقمند به حل مسائل مهم مبتلا به بشریت اند ، علاقمند به حل مسئله ی صلح و امنیت خلقها هستند ، دورنمای روشنی نهاد شده .

تشکیل اتحادیه ی مخفی کارگران راه آهن شمال .

سال ۱۳۱۷

محاکمه ی ۵۳ نفر .

۱۴ بهمن سال ۱۳۱۸

احزاب کمونیست و کارگری شرکت کنند در کنفرانس با آگاهی به مسئولیت تاریخی خویش ، به تمام کونیستهای جهان ، به تمام دشمنان امپریالیسم ، به تمام کسانیکه حاضرند در راه صلح ، آزادی ، و ترقی مبارزه کنند ، خطاب کرده و آنها را بوحده عمل فرامیخوانند .

شهادت دکتر ترقی ارانی در زندان رضاشاه .

درباره‌ی این تقویم

تقویمی که از وقایع زندگی حزب بود، ی ایران در صفحات آینده بخوانندگان ارجمند ارائه میشود؛ تا آنجا که ما امید انیم کاملترین فهرستی است که از این وقایع تاکنون تنظیم شده است، ولی با اینحال مسلماً دارای نقائص متعددی است، زیرا در دسترس نبودن اسناد و مدارک کافی این وضع را ناگزیر میساخته است. علاوه بر وقایع حزب بود، ی ایران برخی از وقایع عمومی کشور و جهان نیز در متن تقویم حزب گنجانده شده است. ولی البته ما بهیچوجه قصد نداشته ایم در اینجا وقایع نامه ای از حوادث جهان و ایران طی سالهای مورد نظر تنظیم کنیم؛ عکسها و تصاویری نیز در متن تقویم چاپ شده که آن نیز در چارچوب امکانات محدود کنونی ما بوده و ملاک خاصی را در این زمینه نمیتوانستیم مراعات کنیم. از خوانندگان ارجمند این تقویم تقاضا داریم هرگاه به نقص مهمی برخوردند ما را بهر وسیله که صلاح میدانند از نظر خویش مطلع سازند تا در کارهای نظیر آتی در نظر گرفته شود.

تاریخ هائی از زندگی حزب توده ایران

سال ۱۳۲۰ - ۱۳۴۸

سال ۱۳۲۰

۳ شهریور ۱۳۲۰

ورود نیروهای متفقین به ایران و پایان دیکتاتوری بیست ساله ی رضاشاه سرسلسله ی خاندان پهلوی *

۲۸ شهریور ۱۳۲۰

آزادی عده ای از زندانیان سیاسی *

۷ مهرماه ۱۳۲۰

تشکیل جلسه ی مؤسسان حزب و انتخاب کمیته ی مرکزی موقت حزب توده ی ایران بریاست سلیمان محسن اسکندری یکی از رجال آزاد پخواه صد ر مشروطیت *

۱۰ مهرماه ۱۳۲۰

روزتاسیس حزب توده ی ایران - این روز با روز جشن باستانی مهرگان تطبیق میکند *

۲۴ مهرماه ۱۳۲۰

تصویب قانون غوغوی زندانیان سیاسی در مجلس دوازدهم *

۱۲ بهمن ۱۳۲۰

انتشار نخستین شماره ی روزنامه ی خدفاشیستی "مردم" *

نخستین میتینگ عظیم حزب بهمناسبت دومین
سال شهادت دکتر ارانی رهبر زحمتکشان
ایران - دکتر ارانی در تاریخ ۱۴ بهمن ۳۸
در زندان رضا شاه بشهادت رسید *

۱۴ بهمن ۱۳۲۰

دکتر ترقی ارانی رهبر زحمتکشان ایران

۳ اسفند ۱۳۲۰

انتشار روزنامه ی "سیاست" بعنوان ارگان مرکزی حزب * در نخستین شماره ی این روزنامه اصول اساسی
مرام حزب انتشار یافت *

۱ اسفند ماه ۱۳۲۰

تشکیل شورای مرکزی اتحادیه های کارگران ایران *

سال ۱۳۲۱

۱۷ مهر ۱۳۲۱

اولین کنفرانس ایالتی تهران تشکیل شد. در این کنفرانس ۱۲۰ نماینده حضور داشت که ۳۳ نفر آن از شهرستانها دعوت شده بودند. در این کنفرانس علاوه بر سایر تصمیمات، ماده‌ی مربوط به لزوم تأمین حقوق سیاسی زنان در برنامه‌ی حزب گنجانده شد. کنفرانس ایالتی و کمیسیون تفتیش ایالتی تهران انتخاب گردید و قرار شد تا تشکیل کنکره‌ی اول حزب، این دو ارگان به‌مثابه ارگانهای مرکزی فعالیت کنند.

۱۰ بهمن ۱۳۲۱

نخستین شماره‌ی روزنامه‌ی "رهبر" ارگان مرکزی حزب بجای روزنامه‌ی سیاست ارگان قبلی، انتشار یافت. این روزنامه از نظر کثرت انتشار در همین روزنامه‌ی کشور بود.

سال ۱۳۲۲

اول فروردین ۱۳۲۲

تشکیل سازمان جوانان حزب توده‌ی ایران.

خرداد ۱۳۲۲

تشکیل نخستین اتحادیه‌های دهقانی در اطراف تهران و در برخی استانها بویژه آذربایجان. این اتحادیه‌ها به همت و فعالیت اعضا "حزب توده‌ی ایران" پدید شد و بزودی به نیروی دهقانی وسیع و مبارزی بدل گردید.

تیر ۱۳۲۲

"تشکیلات دموکراتیک زنان ایران" آغاز فعالیت نمود و طی زمان کوتاهی موفق شد هزاران زن را در سراسر

۲۵ مهر ۱۳۲۲

کشور در مبارزه برای کسب حقوق سیاسی و اقتصادی و اجتماعی خویش متشکل کند* این سازمان از پشتیبانی و راهنمایی همه ی سازمانهای دموکراتیک و مترقی و در رأس آنان حزب تودهی ایران برخوردار بود*

نمایش چهل هزار نفری اعضا* حزب تودهی ایران بمنظور افشا نمودن فعالیت سیاسی سید ضیاءالدین طباطبائی*

۲۹ مهر ۱۳۲۲

تصویب موافقتنامه ی * ساعد - دیفوس* - بموجب این موافقتنامه، ژاندارمری ایران برای بااصطلاح * تجدید سازمان*

دراختیار افسران امریکائی قرار گرفت*

۷ آذر ۱۳۲۲

تشکیل کنفرانس تهران با شرکت سران کشور - های متفق، استالین، روزولت، چرچیل*

۱۶ دی ۱۳۲۱

درگذشت سلیمان یحیی اسکندری رحل آزاد یخواه صد روشنی و از بنیاد گزاران و رهبران حزب تودهی ایران*

این کس بمناسبت دهمین سال انقلاب اکتبر است* سلیمان میرزا و فرخی از طرف حزب کمونیست اتحاد شوروی دعوت شده اند* (از راست بچپ: سلیمان میرزا، فرخی یزدی، نفر سوم شناخته نشد*)

آغاز فعالیت فراکسیون حزب توده ی ایران در مجلس شورا * اعضا * فراکسیون از نقاط زیر انتخاب شد * بودند:
 ۱- دکترراد منش از لاهیجان ، ۲- ایرج اسکندری از مازندران ، ۳- عبدالصمد کامبخش از قزوین ،
 ۴- ارد شیرآوانسیان از جانب ارامنه ی شمال (رضائیه) ، ۵- دکتر فریدون کشاورز از بندر پهلوی ، ۶- پروین
 کتابادی از «بهبود» ، ۷- تقی فدائکار از اصفهان ، ۸- شهاب فردوس از فردوس *

سال ۱۳۲۳

۱۱ اردیبهشت ۱۳۲۳

" شورای متحد ه ی مرکزی کارگران و زحمتکشان ایران " با شرکت چهار سازمان سندیکائی تا سیس ششده
 روزنامه ی " ظفر " بعنوان ارگان شورای متحد ه ی مرکزی انتشار یافت * شورای متحد ه در همان آغاز ۱۳۲۳ ه
 نفر عضو داشت و بزودی توانست بیش از ۹۰٪ کارگران ایران را در صفوف خود متشکل کند *

۱۰ مرداد ۱۳۲۳

افتتاح نخستین کنگره ی حزب توده ه ی ایران - ۱۶۴ نفر در این کنگره شرکت داشتند * کنگره برنامه و
 اساسنامه ی حزب را تصویب نمود * در روز ۲۱ مرداد پس از ۱۱ روز فعالیت پرثمر بکار خود پایان داد *

تابستان ۱۳۲۳

به ابتکار حزب توده ه ی ایران و یاد عوت حزب ما ، جبهه ای از مدیران جرائد مرفقی مرکز و ولایات ، نویسند
 و نمایندگان گروهها و دسته های مرفقی بنام " جبهه ی آزاد ی " تشکیل شد * ۴۴ روزنامه یعنی نصف تمام
 جرائد منتشره در کشور بتدریج در این جبهه عضویت یافتند * هدف جبهه مبارزه علیه سرکوبه سیاست
 استعماری و برقراری حکومت ملی بر اساس قانون اساسی بود *

مهر ۱۳۲۳

تشکیل سازمان " اتحادیه د «قائان" وابسته به حزب توده ه ی ایران در تهران * عدد ترین مواد مراننامه
 این اتحادیه عبارت بود از مبارزه علیه رژیم ارباب - رعیتی ، تقسیم بلا عوض زمینهای خالصه ، بازخرید و

۲۹ آذر ۱۳۲۳

تقسیم بلاعوض زمینهای اربابی • این اتحادیه در برخی شهرستانها دارای سازمانهای وسیع بود.
تصادم شدید بین کارگران شاهی و چاقوکشان حزب وطن که بکک دسته ها مسلح بر سرکارگران ریختند.
در این جریان عده ای از کارگران کشته و عده ای زبانی مجروح شدند.

۴ آبان ۱۳۲۳

آتش زدن کلوب حزب تود • ی ایران توسط عناصر منتسب به سید ضیا* الدین طباطبائی *

سال ۱۳۲۴

۱۴ فروردین ۱۳۲۴

یورش عمومی به سازمانهای حزب تود • ی ایران و اتحادیه های کارگری در اصفهان •

۱۴ فروردین ۱۳۲۴

برای نخستین بار گروهها نظامی ما* مورچلوگیری از حرکت زحمتکشان برهبری حزب تود • ی ایران بطسرف
مجلس ، از اجرای دستور فرمانداری نظامی سر باز زد و راه را برای نمایش دهندگان باز نمود.

۱۱ اردیبهشت ۱۳۲۴

نخستین رژه ی زحمتکشان برهبری حزب تود • ی ایران و شورای متحد • ی مرکزی بمناسبت روز اول ماه مه •
در این روز در تهران ۸۰۰۰۰ نفر و در ولایات ۲۵۰۰۰۰ نفر رژه رفتند.

۱۸ اردیبهشت ۱۳۲۴

پایان جنگ جهانی دوم - پیروزی بر فاشیسم هیتلری •

۲۲ اردیبهشت ۱۳۲۴

میتینگ ۴۰ هزار نفری حزب تودهی ایران و شورای متحد هی مرکزی بافتخار پیروزی پرفاشیسم هیتلری *

۹ خرداد ۱۳۲۴

نخستین اعتصاب کارگران نفت کرمانشاه تحت رهبری اتحادیه ی مخفی محلی شروع شد. خواستهای کارگران هشت ساعت کار در روز، یکروز مرخصی در هفته، مرخصی سالیانه یا استفاد از حقوق، افزایش دستمزد، برسمیت شناختن اتحادیه ها، برابری مزد و شرایط کار با کارگران خارجی شرکت نفت. اعتصاب بزور مدیران انگلیسی شرکت نفت در هم شکست و ۴۰۰ نفر از کارگران از مجموع ۹۵۰ نفر اخراج شدند.

اول تیر ۱۳۲۴

اعتصاب کارگران قسمتی از پالایشگاه آبادان - این اعتصاب با موفقیت پایان رسید و دستمزد کارگران از ۲۴ ریال به ۳۰ ریال و از ۳۰ ریال به ۳۵ ریال و از ۳۶ ریال به ۳۸ ریال افزایش یافت. ۵۰۰۰ کارگر پالایشگاه مشمول این اضافه دستمزد شدند.

تیر ۱۳۲۴

تشکیل حزب دموکرات ایران توسط قوام السلطنه نخست وزیر وقت. این حزب با کمک نیروهای انتظامی علیه حزب تودهی ایران دست بکار شد.

۲۶ مرداد ۱۳۲۴

تشکیل دومین کنفرانس ایالتی سازمان تهران - ۱۹۲ نفر نمایندگانی در این کنفرانس حضور داشتند. کنفرانس در تاریخ ۲۹ مرداد پایان یافت.

۲۷ مرداد ۱۳۲۴

قیام افسران خراسان و تهران - قیام شب ۲۴ مرداد در مشهد آغاز شد. کاروان افسران قیام کنندگان پس از خلع سلاح پادگان مراوتبه بسوی دشت ترکمن صحرا بحرکت درآمد. در حوالی گرگان گروه کوچکی از افسران تهران بقیام کنندگان پیوستند و با تفاق بسوی گنبد قابوس حرکت کردند، ولی واحد های زاندارم و پلیس که دستور قتل عام افسران را داشتند، باران گلوله بر سر آنان ریختند. نام شهید ۱ حادثه ی گنبد قابوس چنین است:

- ۱- سرکرد اسکندانی ۲- ستوان یکم شهبازی ۳- ستوان یکم نجدی
 ۴- ستوان یکم مینائی ۵- ستوان دوم نجفی ۶- سرچوخه بهلول
 ۷- سرباز قره وشی *

اول شهریور ۱۳۲۴

تبعید عدّه ای از افسران عضو حزب توده ایران به کرمان و زندانی کردن آنها در آنجا *

۱۲ شهریور ۱۳۲۴

تشکیل فرقه ی دمکرات آذربایجان *

۱۰ مهر ۱۳۲۴

در تظا هراتی که بمناسبت پنجمین سالگرد حزب در تهران برگزار شد ، صد هزار نفر شرکت کردند *

۱۱ مهر ۱۳۲۴

تشکیل فدراسیون سندیکائی جهانی *

۳ آبان ۱۳۲۴

تشکیل اولین کنگره ی حزب دمکرات کردستان *

۱۸ آبان ۱۳۲۴

تشکیل فدراسیون جهانی جوانان دمکرات

۲۵ آبان ۱۳۲۴

این روز ، روز بین المللی دانشجویان شناخته شد *

آبان ۱۳۲۴

شرکت فرقه ی دمکرات آذربایجان ، حزب دمکرات کردستان ، حزب جنگل و حزب سوسیالیست در جهت
 (۱۸۸۹)

مؤتلف احزاب آزاد یخواه *

۹ آذر ۱۳۲۴

تشکیل فد راسیون دموکراتیک بین المللی زنان — تشکیلات دموکراتیک زنان ایران و سازمان زنان ایران که
قبل از کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۲۲ فعالیت پر دامنه ی منحصر بقدری در بین زنان ایران داشتند ، هر
د و عضو فد راسیون دموکراتیک بین المللی زنان هستند *

۲۱ آذر ۱۳۲۴

تشکیل حکومت ملی در آذربایجان *

۲ بهمن ۱۳۲۴

تشکیل حکومت ملی در کردستان *

۱۹ اسفند ۱۳۲۴

صدور قطعنامه ی مشترک حزب توده ی ایران و شورای متحد ه ی مرکزی علیه تصمیم مربوط به تعهد یزد
مجلس چهاردهم *

۲۶ اسفند ۱۳۲۴

اعلام گرسنگی افسران زندانی در کورمان *

سال ۱۳۲۵

۱ اردیبهشت ۱۳۲۵

دولت قوام طبق تصویب نامه ی هیئت وزیران ، قانونیت مطالبات و خصمت دموکراتیک جنبش آذربایجان را

مورد تأیید قرارداد *

۱۱ اردیبهشت ۱۳۲۵

متجاوز از ۷۰۰۰۰ نفر کارگرد رسراسر ایران در جشن اول ماه مه شرکت کردند. این بزرگترین جشن کارگری ایران بوده است. اتحادیه های کارگری خوزستان که تا آن موقع مخفی بودند علناً در جشن اول ماه مه شرکت کردند *

۲۰ اردیبهشت ۱۳۲۵

اعتصاب ۱۰۰۰۰ کارکن نفت در آغا جاری - هدف اعتصاب اضافه دستمزد، تأمین حداقل و مسائل بهداشتی، تأمین آب آشامیدنی و یخ برای کارگران بود. این اعتصاب ۱۴ روز طول کشید و با موفقیت خاتمه یافت *

۲۷ اردیبهشت ۱۳۲۵

قانون کار و نیز قانون کسری ۱۵٪ از بهر ی مالکانه بتصویب رسید *

۲۳ تیر ۱۳۲۵

در این روز ۸۰۰۰۰ کارکن مناطق خیز خوزستان و موسسات کیمیائی سابق نفت دست به اعتصاب زدند. کارگران نزل استاندارد و ریزد و ریزد خوزستان، انجمن دستگاه سیاسی کیمیائی و اجابت تقاضاهای حق اقتصادی خود و از جمله اجرای کامل قانون کار و پرداخت دستمزد روز جمعه را میخواستند. اعتصاب کارگران نفت به اعتصاب همگانی شد و سایر زحمتکشان مناطق نفت خیز نیز به اعتصاب پیوستند. کیمیائی توانست با استفاده از تفنگد اران روسای قبایل، عمال حکومت نظامی و زاندر اوری، کارگران بی سلاح را کشتار کند. در این جریان ۴۷ نفر از کارگران شهید و ۱۷۰ نفر زخمی شدند. اما کارگران قهرمان خوزستان حتی پس از این جنایت وحشیانه باز هم به اعتصاب درخشان خود ادامه دادند و تنها پس از اینکه مقامات شرکت سابق نفت بقبول تقاضاهای اقتصادی کارگران مجبور شدند اعتصاب خاتمه یافت *

۱ مرداد ۱۳۲۵

شرکت نمایندگان جبهه ی مؤلف در دولت ائتلافی قوام - از حزب توده ی ایران: ابرج اسکندری وزیر اقتصاد، دکتر فریدون کشاورز وزیر فرهنگ و دکتر یزدی وزیر بهداشت. از حزب ایران الهیار صالح وزیر دادگستری *

۱۵ مرداد ۱۳۲۵

مسافرت لوتی سایان دبیر* سند یگای جهانی کارگران* به ایران، شناسائی شورای متحد* ی مرکزی* از طرف* سند یگای جهانی* بعنوان یگانه سند یگای واقعی زحمتگشان ایران*

۲۳ مرداد ۱۳۲۵

اعضا* قراردادی در ۱۵ ماده بین دولت مرکزی و جنبش د مکراتیک آذربایجان*

۲۴ مهر ۱۳۲۵

تصمیم به خروج نمایندگان جبهه ی مو* تلف از دولت و استعفای آنان*

۹ آذر ۱۳۲۵

شهادت سرهنگ محمود قاضی اسد الهی در سنگرمبارزه بایانند ضد انقلابی ذوالفقاری در جریان جنبش د مکراتیک آذربایجان*

۲۱ آذر ۱۳۲۵

سرکوب جنبش د مکراتیک در آذربایجان و کردستان ایران - هزارهاتفر در شهرها و روستاهای آذربایجان بوسیله ی ما* مورین انتظامی و اویاش بقتل رسیدند و دههاتس از مبارزان نهضت د مکراتیک تیرباران یا بدار آورخته شدند و از آنجمله اند: نوراله یگانی، خلیل آذربادان، داداش تقی زاده، فریدون ایبراهیمی، میرزاربیح کبیری، محمد امین آزاد وطن، قربانعلی (قلی) سبحی نوری، میرایوب شکلیا، غلامرضا جاو پسدان، حسین نوری، محمد طلی رامتین*

۲۹ آذر ۱۳۲۵

جلسه ی مشورتی کادرهای مرکزی حزب برای تصمیم د رباره ی رفع بحران حزب و رد هرگونه روش فرانسویونی

۱۳ دی ۱۳۲۵

تشکیل جلسه ی مشترک اعضا* کمیته ی مرکزی، کمیسیون تفتیش کل و کمیسیون ایالتی تهران* از میان اعضا*

این جلسه شورای حزب و هیئت اجرائیه ی موقت انتخاب شدند *

۱۰ دی ۱۳۱۵

اعدام جمعی افسران در تبریز - اینها افسران عضو حزب تودهی ایران بودند که به جنبش دمکراتیک آذربایجان پیوستند و پس از شکست جنبش بدست حکومت شاه گرفتار و تیرباران شدند. تعداد این افسران ۳۳ نفر بود، از آنجمله اند: سرهنگ عظیمی، سرهنگ مرتضوی، سرگرد الهی، سرگرد جودت، سرگرد جعفر سلطانی، سرگرد حبشی، سرگرد قاسمی، سروان دبیرنیا، سروان سخائی، ستوان سنائی، سروان غاریان، ستوان کیانی.

۱۵ دی ۱۳۱۵

هیئت اجرائیه موقت تصمیم گرفت روزنامه "مردم" بجای روزنامه "رهبر" بعنوان ارگان مرکزی حزب منتشر گردد.

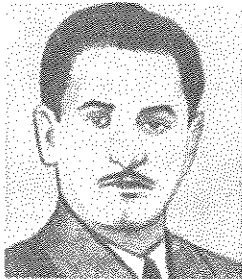
سال ۱۳۲۶

قاضی محمد

روز شهادت قهرمانان و رهبران جنبش کردستان، قاضی محمد، صدر قاضی و محمد حسین سیف قاضی. جنبش کردستان خواهان تأمین حقوق دمکراتیک خلق کرد در کنار سایر خلقهای ایران بود. جنبش کردستان در شرایطی که موج ترور سراسر کشور را فرا گرفته بود سرکوب و رهبران آن بدستور شاه اعدام شدند. نام ارجمند شهید ای نهضت کردستان پیوسته الهام بخش آزاد پخواهان و میهن پرستان ایرانی خواهد بود.

۱۰ فروردین ۱۳۲۱

(۱۹۳)

در این روز جلادان شاه، فریدون ابراهیمی عضو حزب تودهی ایران و یکی از رهبران جنبش دمکراتیک آذربایجان را در تبریز آویختند.

تشکیل سومین کنفرانس ایالتی تهران

اول خرداد ۱۳۲۱

۱۱ تیر ۱۳۲۱

د رگښت شاد روان میرجعفرپیشه وری یکی از رهبران جنبش دموکراتیک آذربایجان و حزب کمونیست ایران

امضا* قرارداد نظامی بین ایران و امریکا * این قرارداد داد یک هیئت نظامی افسران امریکائی را در امور نظامی ایران دخالت داد و تمام اسرار و اطلاعاتی را که برای اجرا* ما* موریت افسران امریکائی ضروری بود در اختیار آنها میگذارد * امضا* این قرارداد با مخالفت شدید عناصر ملی و قبل از همه حزب توده ی ایران روبرو شد *

شاد روان میرجعفر پیشه وری

گروه خلیل ملکی از حزب توده * ی ایران انشعاب نمود *

اعلامیه ی گروه انشعابی خلیل ملکی و انورخامه* مبنی بر انحلال خود *

تشکیل نخستین کنگره ی سازمان جوانان توده * ی ایران *

سال ۱۳۲۷

اقدام حزب برای جمع آوری نیروهای شرقی و مبارزه ی مشترک علیه دیکتاتوری * نتیجه ی این اقدام تشکیل

۲۰ تیر ۱۳۲۱

۱۳ مهر ۱۳۲۱

۱۳ دی ۱۳۲۱

۲ بهمن ۱۳۲۱

سال ۱۳۲۱

فروردین ۱۳۲۷

* جبهه مطبوعات ضد دیکتاتوری * بود که در مدت قلیلی ۴۷ روزنامه در آن عضویت یافتند *

۵ اردیبهشت ۱۳۲۷

دومین کنگره ی حزب تشکیل گردید * در کنگره ۱۱۸ نماینده از کلیه ی سازمانهای حزبی بغیر از آذربایجان و کردستان شرکت داشتند * در برنامه و اساسنامه ی حزب تغییراتی بعمل آمده که از جمله افزایش تعداد اعضا * کمیته ی مرکزی بود * کنگره ۱۹ نفر را برای عضویت اصلی و ۱۶ نفر را برای عضویت مشاور کمیته ی مرکزی انتخاب نمود *

۱ اردیبهشت ۱۳۲۷

پنجم اول کمیته مرکزی حزب توده ی ایران *

۱۳ خرداد ۱۳۲۷

پنجم دوم کمیته مرکزی حزب توده ی ایران *

۲۲ مهر ۱۳۲۷

پنجم سوم کمیته مرکزی حزب توده ی ایران (قطعنامه های پنجمهای سه گانه در مجله ی * مسائل حزبی * نشر یافته است) *

۱۵ بهمن ۱۳۲۷

تیراندازی به شاه در صحن دانشگاه توسط ناصر فخرآرایی *

۱۶ بهمن ۱۳۲۷

حکومت دیکتاتوری شاه بیسپاسه ی " سو " قصد طبع شاه * با صد ورتصوینامه ای حزب توده ی ایران را غیرقانونی اعلام نمود و متعاقب آن تعرض عمومی ارتجاع طبع حزب توده ی ایران ، سازمانها و اعضا * آن آغاز گردید * عد * ای از اعضا * کمیته ی مرکزی و صد هانفر از اعضا * حزب بازداشت شدند *

۱۹ آذر ۱۳۲۷

تصویب اعلامیه ی حقوق بشر در مجمع عمومی سازمان ملل متحد *

۱۲ اسفند ۱۳۲۷

آغاز محاکمه ی ۱۴ نفر سران حزب تود * ی ایران که ۶ نفر آن عضو کمیته ی مرکزی و ۸ نفر از فعالین حزبی بودند

سال ۱۳۲۸

۱ اردیبهشت ۱۳۲۸

تشکیل مجلس مؤسسان در دوم بهمان شاه * این مجلس برخلاف قانون اساسی حق انحلال مجلسین را به شاه تصویب نمود و تغییرات دیگری به سود شاه در قانون اساسی بعمل آورد *

تیرماه ۱۳۲۸

امضا قرارداد معرفی * گس - گلشائیان * این قرارداد مکمل قرارداد اد نفث ۱۹۳۳ بود *

۱۰ امهر ۱۳۲۸

انتشار دومین دوره ی روزنامه ی مردم پس از غیرقانونی شناخته شدن حزب در بهمن ۱۳۲۷ - انتشار روزنامه * مردم * واقعه ای بود که در سراسر کشور طنین انداخت * خیرانتشار روزنامه ی مخفی * مردم * تقریباً در تمام جرات مرکز درج گردید *

دی ۱۳۲۸

امضا * قرارداد ایران و امریکا درباره ی باصطلاح "کک متقابل بمنظور دفاع" *

۱۵ بهمن ۱۳۲۸

نخستین شماره ی * رزم * ارکان کمیته ی مرکزی سازمان جوانان تود * ی ایران در دوران مبارزه ی مخفسی پس از ۱۵ بهمن ۱۳۲۷ انتشار یافت *

سال ۱۳۲۹

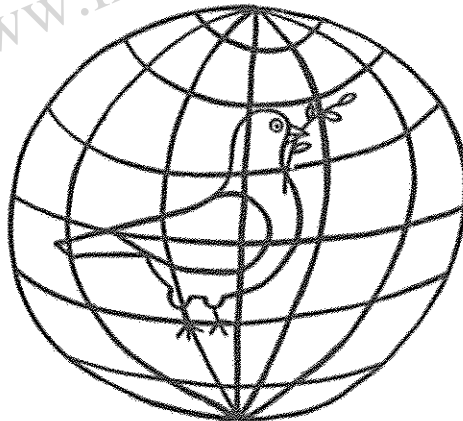
۱۳۲۹ اردیبهشت

اعتصاب کارگران کارخانه ی نساجی شاهی * این نخستین اعتصاب پس از بهمن ۱۳۲۷ بود * اعتصاب از طرف دولت غیرقانونی اعلام شد و به زد و خورد با نیروهای انتظامی انجامید * پنج نفر از کارگران بدست مأموران فرمانداری نظامی به قتل رسیدند *

۱۳۲۹ اردیبهشت

اعتصاب دانشجویان دانشکده ی پزشکی دانشگاه تهران - سایر دانشکده ها نیز برای همبستگی با اعتصاب کنندگان اعتصاب نمودند *

تشکیل جمعیت ایرانی هواداران صلح - در رایش این جمعیت ملك الشعراء بهار شاعر و ادیب و سیاستمدار معروف ایران قرار داشت * وی با وجود بیماری تنها یان عمر مجدانه از امر صلح دفاع نمود * جمعیت ایرانی هواداران صلح از پشتیبانی همعی سازمانهای دمکراتیک و مترقی و در رایش آنان حزب توده * ی ایران برخوردار بود *

۱۳۲۹ اردیبهشت

۱۳۲۹ آذر

فرار اعضا * کمیته ی مرکزی حزب توده * ی ایران و رفیق خسرو روزبه از زندان قصر *

آذر ۱۳۱۹

نمایش دانشجویان و انتشار اعلامیه ای از طرف سازمانهای دانشجویی در تهران مبنی بر تقاضای خروج استعمارگران انگلیس از ایران *

دی ۱۳۱۹

تشکیل "جمعیت ملی مبارزه با شرکت استعماری نفت جنوب" * در کنگره ای اول این جمعیت که در آخردی - بهشت سال ۱۳۲۰ تشکیل شد نام آن به "جمعیت ملی مبارزه با استعمار" تبدیل گردید * این جمعیت روزنامه ای "شهباز" را ارگان مرکزی خود قرار داد * "جمعیت ملی مبارزه با استعمار" از پشتیبانی همسازانها در مکزیک و مرفی و در رأس آنان حزب توده ای ایران برخوردار بود *

۱۷ بهمن ۱۳۱۹

نخستین میتینگ "جمعیت ملی مبارزه با استعمار" با شرکت دهها هزار نفر در تهران تشکیل شد *

۱۴ اسفند ۱۳۱۹

امضا * قرارداد دو جانبه ای ایران و امریکا *

اسفند ۱۳۱۹

رزم آرا * بدست خلیل طهماسبی قتل رسید *

۲۹ اسفند ۱۳۱۹

تصویب قانون ملی شدن صنعت نفت *

۲۹ اسفند ۱۳۱۹

اعتصاب ۸۰۰۰ کارگر بندر معشور برای جلوگیری از کاهش دستمزدها *

سال ۱۳۳۰

فروردین ۱۳۳۰

تشکیل "کانون جوانان دمیکرات ایران"

فروردین ۱۳۳۰

انتشار نخستین شماره روزنامه "ظفر" مخفی ارگان شورای متحدۀ مرکزی

۹ فروردین ۱۳۳۰

صادق هدایت نویسنده و محقق دانشمند در پاریس خودکشی کرد. آثار هدایت هم در ادبیات ایران و هم در ادبیات جهان جای پرچشمه ای دارد.

۴ آفروردین ۱۳۳۰

اعتصاب ۴۰۰۰ کارکن نفت آبادان. این اعتصاب ۱۲ روز طول کشید. بسیاری از سازمانهای کارگری و دانشجویی در تهران و شهرستانها با اعتصابیون همدردی کردند. این اعتصاب در امر ملی کردن صنعت نفت اثر نمود.

۱ اردیبهشت ۱۳۳۰

ملك الشعرا* بهار شاعر و سیاستمدار معسرف
ایران و رئیس جمعیت هوا داران صلح
درگذشت. فعالیت بهار در سالهای آخر
زندگیش در جنبش صلح او را بحق مورد احترام
مردم قرار داد.

(۱۹۹)

۹ اردیبهشت ۱۳۳۰

تشکیل دولت ملی دکتر مصدق و تصویب قانون خلع ید از شرکت استعماری نفت.

۱۳۰ اردیبهشت ۱۳۳۰

تشکیل "سازمان زنان ایران" - این سازمان که از پشتیبانی همه ی سازمانهای دمکراتیک و مرفقی و در رأس آنان حزب توده ی ایران برخوردار بود در اندک مدتی توانست قشرهای مختلف زنان را در صفوف خود متشکل کند. سازمان زنان ایران بخصوص در زمینه ی تغییر قانون انتخابات و لزوم شرکت زنان در انتخابات فعالیت درخشانی کرد.

اردیبهشت ۱۳۳۰

تشکیل د مؤستراسیون صلح - این د مؤستراسیون با شرکت دهها هزار نفر از مردم تهران تشکیل شد.

۷ خرداد ۱۳۳۰

نمایش زحمتکشان ایران بر رهبری حزب توده ی ایران و جمعیت ملی مبارزه با استعمار بناسبت هیچد مین سال قرارداد اننگین ۱۹۲۳ - ایسمن نمایش در تمام شهرهای ایران باستانی خوزستان که در آن حکومت نظامی اعلام شده بود انجام شد. در تهران ۱۰۰۰۰ نفر شرکت کردند.

۲۹ خرداد ۱۳۳۰

تصمیم به خلع ید از شرکت غاصب نفت از طرف جلسه ی مشترک هیئت دولت و کمیسیون مختلط نفت.

۷ تیر ۱۳۳۰

میتینگ عظیم ضد استعماری مردم تهران به پشتیبانی از مبارزه علیه شرکت غاصب نفت.

۱۲ تیر ۱۳۳۰

هریمن مشاور مخصوص ترومن رئیس جمهور آمریکا برای باصطلاح حل مسئله ی نفت به ایران آمد. جمعیت

ملی مبارزه با استعمار به مناسبت پنجمین سال فاجعه ی ۲۳ تیر ۱۳۲۵ و برای اعتراض به ورود هریمین دلال نفت نمایش عظیمی ترتیب داد. نیروهای انتظامی به تظاهرات مسالمت آمیز مردم حمله بردند و تظاهرات بخون کشیده شد. عده ی زیادی مقتول و مجروح شدند.

۱۴ آذر ۱۳۳۰

تظاهرات وسیع دانشجویان و دانش آموزان که منجر به قتل عده ای از دانشجویان وسیله ی نیروهای انتظامی و اقدامات غارتگرانه و تخریبی اوپاش درباری بسرکردگی شعبان جعفری گردید.

۱۸ دی ۱۳۳۰

تمدید قرارداد نظامی ایران و آمریکا *

۲۶ دی ۱۳۳۰

امضا قرارداد ادباصطلاح * کمک * فنی بین ایران و آمریکا * بموجب این قرارداد بازارهای ایران در اختیار دولت آمریکا قرار گرفت.

۱۵ اسفند ۱۳۳۰

تشکیل کنفرانس * جمعیت ایرانی حمایت کودک * این جمعیت از پشتیبانی همعی سازمانهای دموکراتیک^۲ متری و در رأس آنان حزب توده ی ایران برخوردار بود.

سال ۱۳۳۰

تشکیل فستیوال ملی جوانان و دانشجویان *

سال ۱۳۳۱

۸ فروردین ۱۳۳۱

در این روز تظاهراتی از طرف * کانون جوانان دموکرات * انجام گرفت که منجر به کشته شدن ۸ نفر از جوانان (۲۰۱)

گردید (*)

۷ خرداد ۱۳۳۱

اجرا* قانون خلع ید بدست حکومت ملی دکترمصد قی *

۱۲ خرداد ۱۳۳۱

تشکیل نخستین "کنگره ملی صلح" درتهبران * ازسراسرکشور دراین کنگره شرکت جستند *

۹ تیر ۱۳۳۱

اعتصاب غذای زندانیان سیاسی شیراز - این اعتصاب ۱۳ روز بطول کشید * هدف اعتصاب اعتراض به دخالت دولت درانتخابات فارسی بود *

۲۶ تیر ۱۳۳۱

استعفای دکترمصد قی بمنظوراعتراض به عدم موافقت شاه با واگذاری تصدی وزارت جنگ *

۲۷ تیر ۱۳۳۱

صد و فرمان نخست وزیری قوام ازجانب شاه *

۲۸ تیر ۱۳۳۱

انتشار اعلامیه ی "جمعیت مبارزه با استعمار" در مخالفت با حکومت قوام *

۳۰ تیر ۱۳۳۱

دراین روز مردم ضد استعمار ایران قطع نظر از اختلافات مسلکی، بقصد واژگون کردن دولت قوام و طبعاً مداخلات غیرقانونی شاه دوش بدوش هم بمیدان آمدند. کشتاری که درهمه جا منجمله درتهبران از مردماز

(*) تنها از میان شهیدان رفیق شهید قازار سرکسیان برای ماروشن است * ازخوانندگان گرامی تقاضا داریم نام ۷ نفر شهید دیگر را برای ما بفرستند *
(۲۰۲)

جان گذشته شد از صفحات سیاه تاریخ سلطنت محمد رضا شاه است. اما شرکت متحد و مشترک تمام محافل ضد استعماری و ملی در این نبرد و پیوستن عدّه ای از افسران آزاد پخواه به مردم، شاه راناکز بر به عقب نشینی نمود. دولت قوام السلطنه سقوط کرد و دکتر مصدق مجدداً بر سر کار آمد.

۳۰ مرداد ۱۳۳۱

تصویب لایحه ی اختیارات دکتر مصدق در مجلس سنا.

۲۴ مهر ۱۳۳۱

دولت دکتر مصدق با انگلستان قطع رابطه ی سیاسی نمود.

۴ آبان ۱۳۳۱

در این روز، جشن تولد شاه در امجدیه به صحنه ی نبرد بین مردم و نیروهای انتظامی مبدل شد. از کنار جایگاه شاه و در سراسر میدان فریاد "مرگ بر شاه" بگوش میرسید. صد هانفرد راین جریان مرجع ساز شدند. این تظاهرات از جانب حزب توده ی ایران سازمان داده شده بود.

۱۹ اسفند ۱۳۳۱

توطئه ی شاه و مرتجعین داخلی و امپریالیستهای دکتر مصدق - این توطئه به طاعت هشجاری حزب توده ایران و اعلام آن شکست خورد.

سال ۱۳۳۲

۱ اردیبهشت ۱۳۳۲

اولین کنگره ی ملی زنان ایران به ابتکار سازمان زنان در تهران تشکیل شد. در این کنگره قریب ۱۰۰۰ نفر (۲۰۳)

از سراسر کشور شرکت کردند. در این کنگره قطعنامه ای بتصویب رسید که مهمترین بخش آن تصریح لزوم تأمین حق انتخاب کردن و انتخاب شدن برای زنان بود.

۲۹ خرداد ۱۳۳۲

میتینگ بزرگی در بابل برای اعتراض به دخالت شاه و دربار در امور کشور برگزار شد. در این جریان عددهای مقتول و مجروح شدند.

۶ تیر ۱۳۳۲

بیست هزار نفر کارگران کوره پزخانه های تهران دست به اعتصاب زدند. خواست کارگران ۲۵ درصد اضافه دستمزد و اجرای لایحه ی بیمه های اجتماعی بود. این اعتصاب ۱۰ روز طول کشید و با پیروزی کارگران پایان رسید.

۱۹ تیر ۱۳۳۲

تشکیل "فستیوال ملی جوانان ایران" - در این فستیوال هزاره نامیاند و جوانان سراسر کشور شرکت کردند.

۱۲ مرداد ۱۳۳۲

در این روز رفراندوم دولت دکتر مصدق بمنظور انحلال مجلسی که نمایندگان مرتجع و طرفدار امپریالیسم در آن کمین کرده بودند در تهران انجام شد. در این رفراندوم حزب توده ی ایران فعالانه شرکت جست و دهها هزار نفر از مردم تهران را در این امر بسیج نمود. این رفراندوم از سه پاره ترین اقدامات دکتر مصدق طی سه اختیارات نامحدود شاه و ضربه ی بزرگی بر قدرت وی بود که انحلال مجلس را حق خود میدانست.

۱۹ مرداد ۱۳۳۲

در این روز میلیونها نفر از مردم شهرستانها در رفراندوم دکتر مصدق شرکت کردند و به انحلال مجلس رأی دادند.

۲۲ مرداد ۱۳۳۲

صد وزیران نخست وزیری زاهدی و عزل دکتر مصدق از طرف شاه.

۲۵ مرداد ۱۳۳۲

کودتای ۲۵ مرداد ۱۳۳۲ علیه دولت ملی دکتر مصدق باشکست روبرو شد. نمایندگی شاه (سرهنک نظیر) که ما مورابلاغ عزل نخست وزیر قانونی بود توقیف گردید. شاه که توطئه اش آشکار شد بود از بیم مردم سراسیمه از کشور گریخت.

۲۸ مرداد ۱۳۳۲

در این تاریخ مرتجعترین محافل حاکمهی ایران بسرکردگی شاه با پشتیبانی امپریالیسم آمریکا و انگلیس علیه نهضت ملی ایران دست به توطئه زدند. کودتای تحت نظر آلن دالس رئیس سازمان جاسوسی آمریکا انجام شد. نقش اساسی را در این توطئه هندرسن سفیر آمریکا برعهده داشت و شاه و زاهدی عوامل پست اجرایی آن بودند. این کودتای نتیجه ی بند و بست قبلی شرکت های نفتی آمریکا و انگلیس بود. متأسفانه بحلیست پراکنده ی نیروهای ملی کودتاگران توفیقی یافته، حکومت قانونی دکتر مصدق سقوط نمود و نهضت ملی ایران سرکوب شد.

۱۶ مهر ۱۳۳۲

برای نخستین بار پس از کودتا بازار بود انشگاه بایک احتصاب هم آهنگ متفق تظاهرات ضد کودتاگران را آغاز کردند. تظاهرات و میتینگ های موضعی که در بعضی از آنها بیش از ۱۰۰۰ نفر شرکت کردند در نقاط مختلف تهران برگزار شد. تمام دکا کین بازار و قسمتی از مغازه های سایر نقاط شهر تعطیل شد و صد ها هزار تراکت به پشتیبانی از مصدق و علیه شاه خائن و دولت زاهدی پخش گردید. در این تظاهرات همه ی نیروهای ملی و در رأس آنان حزب تودگی ایران و جبهه ی ملی شرکت داشتند. نیروهای انتظامی به تظاهرکنندگان حمله بردند. عده ی زیادی مجروح و چند نفر مقتول شدند.

۲۰ مهر ۱۳۳۲

اعضا قرار داد با آمریکا به موجب آن دولت ایالات متحد هی آمریکا از پرداخت حقوقی که مری، عوارض و مالیات در مورد کالاهایی که با اصطلاح برای شعب خود در ایران وارد میکند معاف گردید. است.

۱۷ آبان ۱۳۳۲

آغاز محاکمه ی آقای دکتر محمد مصدق در دادگاه نظامی.

۱۶ آذر ۱۳۲۲

قندچی

شریعت رضوی

بزرگ نیا

پس از کودتای خائنانه ۲۸ مرداد، شاه گروه‌های مسلح خود را بدانشگاه فرستاد. دانشجویان میخواستند دانشگاه را از نیروهای مسلح تخلیه شود. روز ۱۱ آذر روزتظاهرات دانشجویان طایفه این تجاوز مسلحانه بود. اما شاه بتقاضای منطقی دانشجویان باکلوله پاسخ گفت. دانشجوین را در کلاسهای درس کلوله میکنند. در نتیجه سه نفر از دانشجویان انشکند. فنی - بزرگ نیا، شریعت رضوی و قندچی مشاهدات رسیدند. خاطره‌ی این دانشجویان که اعضا حزب بود. ایران و جبهه ملی بودند پیوسته گرامیست.

۲۵ اسفند ۱۳۲۲

شهادت کریم پور شیرازی مدبر روزنامه‌ی "شورش" و از مبارزان نهضت ملی ایران. وی پس از کودتای توسط نظامیان شاه دستگیر و در زندان سوزانده شد.

سال ۱۳۳۳

۱۲ اردیبهشت ۱۳۳۳

کوکچک شوشتری عضو سازمان جوانان حزب توده. ی ایران که باتفاق وارطان سالخانیان دستگیر شده بود، در شکنجه گاه سازمان امنیت بقتل رسید.

۱۸ اردیبهشت ۱۳۳۳

رفیق وارطان سالخانیان عضو سابقه‌ی حزب توده. ی ایران بر اثر شکنجه‌های وحشیانه ی سازمان امنیت به بیمارستان انتقال یافت و در بیمارستان درگذشت. ما مومنین سازمان امنیت با شرکت مستقیم زبانی برای اختفای جنایت خود جنازه ی وارطان را به رودخانه ی جاجرود انداختند. اما چند روز بعد جنازه ی وارطان کشف شد و پاره از این جنایت وحشیانه برگرفته شد.

۲۲ اردیبهشت ۱۳۳۳

عالم حکومت شاه و زاهدی بزند ان رشت پورش بردند. در این جریان پنج نفر زندانی بنام محمد تقی اقدام

دوست ، طی بلندی ، هرمز نیک راه ، سبزی محمد پور ، محمد تقی محبوب کار بیقتل رسیدند و عدّه ای دیگر مجروح شدند .

۶ خرداد ۱۳۳۳

انقصاب کلیه ی زندانیان سیاسی زندانهای تهران بعنوان اعتراض به کشتار پنج نفر از زندانیان سیاسی رشت و قتل وارطان سالخانیان و کوچک شوشتری .

۲۹ خرداد ۱۳۳۳

این روز را مردم تهران بمناسبت سومین سال خلع یدید عوت حزب ما و " نهضت مقاومت ملی " به روز تظاهراتیه رژیم شاه - زاهدی و تظاهرات اراده ی خودیه حفظ پیروزیهای گذشته تبدیل کردند . در نقاط مختلف تهران با وجود اشغال پلیس تظاهرات پرشوری طیه کنسرسیوم و کودتاجیان از طرف مردم انجام گرفت .

۲۸ شهریور ۱۳۳۳

امضا قرارداد اد نفت با کنسرسیوم توسط دکتر امینی وزیر دارائی کابینه ی زاهدی .

مرداد سال ۱۳۳۳

کشف سازمان افسری حزب توده ی ایران .

۲۷ مهر ۱۳۳۳

در این تاریخ نخستین گروه از افسران عضو حزب توده ی ایران همراه با یکه شاعر جوان ، بفرمان شاه جلاد تیرباران شدند . رفقای شهید عبارت بودند از :

۱- سرهنگ سیامک ۲- سرهنگ میشی ۳- سرهنگ عزیزی ۴- سرگرد عطار ۵- سرگرد دکتروزیریان
۶- سروان مدنی ۷- سروان واعظ قائمی ۸- سروان شفا ۹- ستوان افراخته ۱۰- مرتضی کیوان .

۷ آبان ۱۳۳۳

تصویب قرارداد اد با کنسرسیوم نفت ، رژیم کودتای امضا این قرارداد خیانت عظیمی به مصالح ملی خلقهای ایران نمود .

۸ آبان ۱۳۳۳

گروه دوم افسران عضو حزب توده ی ایران مرکب از رفقاً :
۱- سرگرد بهنیا ۲- سروان بیانی ۳- سروان گللالی ۴- سرگرد مجیبی ۵- سروان گلپری ۶- سروان
مهدیان تیرباران شدند.

۱۷ آبان ۱۳۳۳

گروه سوم افسران عضو حزب توده ی ایران مرکب از رفقاً :
۱- سرهنگ آکاظم جمشیدی ۲- سرهنگ آ امیر افشاربکشلو ۳- سرهنگ محمد جلالی ۴- سرگرد
جعفرکیلی ۵- ستوان یکم محمدباقر واله بدست دژخیمان شاه تیرباران شدند.

www.iran-d.com

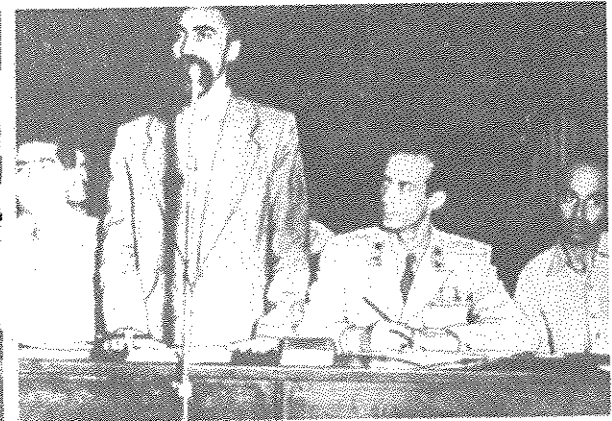
۱۹ آبان ۱۳۳۳

شهادت دکتر حسین فاطمی وزیر امور خارجه ی دولت آقای دکتر مصدق *

سال ۱۳۳۴

۲۶ مرداد ۱۳۳۴

۶ نفر از افسران عضو حزب توده ی ایران رفقا : ۱- سرگرد هوشی رحیم بهزاد ۲- سرگرد هوشی ارسلو پروشیا (مهم‌ترین)

۳- سروان هوائی اسمعیل محقق زاد - ۴- ستوان یکم هوائی منوچهرمختاری - ۵- ستوان یکم هوائی حسین مرزوان - ۶- ستوان ۳ هوائی اسداله نصیری بفرمان شاه جنایتکار تیرباران شدند.

آذر ۱۳۳۴

تصویب قانون جلب و حمایت از سرمایه های خارجی *

۱۹ مهر ۱۳۳۴

اعلام پیوستن ایران به پیمان بغداد از طرف دولت علا *

دی ۱۳۳۴

اعدام رهبران جمعیت فدائیان اسلام *

۱۵ بهمن ۱۳۳۴

ستوان منزوی عضو سازمان افسران حزب توده «ی ایران» در جریان خروج از ایران در بیروت دستگیر و به ایران عودت داد و شد. وی پراثر شکنجه در زندان بقتل رسید.

۴ اسفند ۱۳۳۴

شرکت ایران در پیمان بغداد بتصویب مجلس ایران رسید.

سال ۱۳۳۵

۴ اردیبهشت ۱۳۳۵

فد راسیون بین المللی جوانان در مکررات این روز را روز مبارزه ی جوانان جهان علیه استعمار و در راه صلح (۱۳۳۱)

تعمین نمود*

سال ۱۳۲۶

۱۳۲۶ اول خرداد

کمیسیون دادگستری مجلس، حزب ایران را بعطالت همکاری و ائتلاف با حزب تود* ی ایران در سال ۱۳۲۵، غیرقانونی اعلام نمود*

۱۳۲۶ تا ۲۶ تیر

پنجم چهارم وسیع کمیته ی مرکزی - این پنجم حوادث زندگی هشت ساله ی حزب را مورد بررسی قرار داد و یک سلسله قطعنامه های انتقادی و تحلیلی مهم بتمویب رساند و هیئت اجراییه ی جدیدی انتخاب کرد*

۱۵ تیر ۱۳۲۶

رفیق خسرو روزبه پس از نبود یکساعته با اماماموران مسلح شاه دستگیر شد*

۱۶ مرداد ۱۳۲۶

جلسه ی مشورتی نمایندگان حزب تود* ی ایران بانمایندگان فرقه ی دموکرات آذربایجان*

۱۳۲۶ تا ۱۰ دی

تشکیل کنفرانس همبستگی ملل آسیا و آفریقا در شهر قاهره *

آذر ۱۳۲۶

رادیو پیک ایران شروع بکار کرد*

۱۷ بهمن ۱۳۳۶

انتشار نخستین شماره ی روزنامه ی "صبح امید" *

۱۷ اسفند ۱۳۳۶

تشکیل پنجم پنجم کمیته ی مرکزی حزب تود * ی ایران *

سال ۱۳۳۶

ابوالقاسم لاهوتی شاعر تود * ای ایران در رمن هفتاد سالگی در مسکو درگذشت *

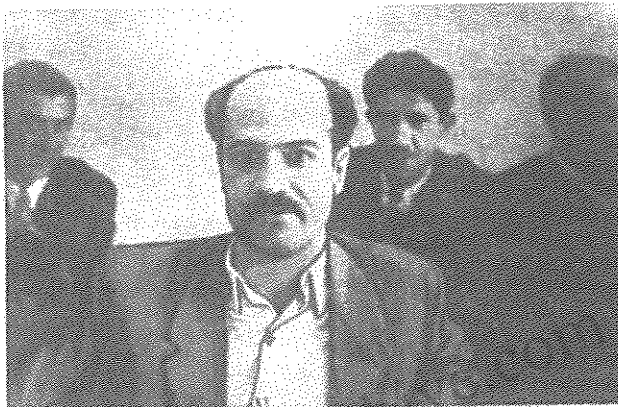
سال ۱۳۳۷

۲۳ فروردین ۱۳۳۷

۱۲۰۰۰ تاکسی ران تهران دست به اعتصاب زدند * این اعتصاب عظیم در شمار نخستین تظاهرات عظیمه رژیم کودتایید و بر ثبات و آرامش ادعائی رژیم ضربت شدید وارد آورد *

۲ اردیبهشت ۱۳۳۷

رفقا آرسن آوانسیان و هوشنگ رضوانی اعضا * حزب تود * ی ایران تیرباران شدند *

۱۳۳۷ اردیبهشت

قهرمان ملی ایران رابیع خسرو روزبه عضو کمیته مرکزی حزب تود * ی ایران بفرمان شاه تیر باران شد * مرگ دلیرانه ی او ، عشق به پیکار و پایداری را در مردم فزونی بخشید *

۱۳۳۷ مهر

اعتصاب کارگران بندر شاهپور برای اضافه دستمزد * این اعتصاب تا ۲۳ مهر طول کشید و با موفقیت پایان یافت * کارگران موفق شدند روزانه ۲۰ ریال اضافه دستمزد دریافت دارند *

۱۳۳۷ دی

پرتاب نخستین موشک کیهان پیم از طرف دانشمندان شوروی *

۱۳۳۷ اسفند

دولت اقبال قرارداد نظامی دو جانبه با آمریکا را امضا کرد * این قرارداد در تحقیقت برای حفظ رژیم شاه در

قیال جنبش روز افزون مردم به امضا رسید.

سال ۱۳۳۸

۱۳۳۸ فروردین

خروج عراق از پیمان بغداد - از آن پس این پیمان ، پیمان سنتوی یحیی " سازمان پیمان مرکزی " نام گرفت .

۱۳۳۸ فروردین

انتشار نخستین شماره ی دوره ی پنجم روزنامه ی " مردم " ارگان مرکزی حزب تود * ی ایران پس از چهار سال که زبان حزب ما بحالت بازداشتها ، شکنجه ها و تیرباران عد * ای از فعالین حزب خاموش مانده بود *

۲۸ فروردین ۱۳۳۸

تشکیل کنفرانس باند و ننگ - در این کنفرانس که با شرکت کشورهای آسیای و افریقای تشکیل شد پنج اصل زیر

مبنای مناسبات بین دولت شرکت کنند * قرار گرفت :

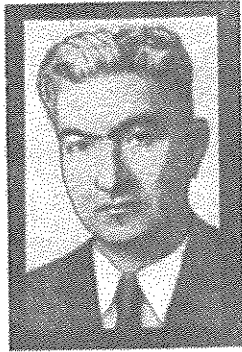
۱- احترام متقابل به تمامیت ارضی و حاکمیت یکدیگر ،

۲- عدم تعرض و تجاوز ،

۳- عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر ،

۴- مراعات تساوی حقوق متقابل ،

۵- همزیستی مسالمت آمیز .

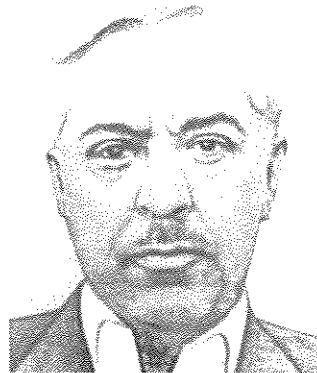

* شاعر پیکارجوی توده ای *

خانه های تهران برای تأمین و اجرای بیمه های اجتماعی دست به اعتصاب همگانی
برین انتظامی و نیروهای امدادی شهرداری و سازمان امنیت برای سرکوب آنان وارد
شهران کشتار بیرحمانه ای نمودند. پنجاه نفر کشته و صد و بیست و نه نفر زخمی شدند.

بیمان مرکزی * نام گرفت.

* ی ایران پس از چهار
ن حزب : * موش مانسد *

۲۵ خرداد ۱۳۲۸

اعدام رفیق ظوی عضو هیئت اجرائیه ی کمیته ی مرکزی حزب توده ی ایران *

۱۲۲-۱۷ شهریور ۱۳۳۸

پنجم ششم کمیته ی مرکزی حزب توده ی ایران *

۱۵ آبان ۱۳۳۸

اعتصاب کارگران کارخانه ی شهباز - زنان کارگر تقاضای اضافه دستمزد و سایر کارگران خواهان اجرای قانون کار بودند * عد * ای از کارگران اخراج و عد * ای تبعید شدند *

۲۰ آدی ۱۳۳۸

دانش آموزان تهران دست به اعتصاب زدند * مرد ۳ تهران به علامت همدردی گروه گروه به تظاهرات کردند * پیوستند *

۱۰ اسفند ۱۳۳۸

تصویب موافقتنامه ی تأسیس بانک توسعه ی صنعتی و معدنی ایران بعنوان پایگاه مهم اقتصاد آمریکا ^{لیسم}
امریکاد رایران *

سال ۱۳۳۹

۱۳ فروردین ۱۳۳۹

دومین کنفرانس همبستگی ملل آسیا و آفریقا در کناکری تشکیل شد *

۲ اردیبهشت ۱۳۳۹

۹۰ سالگی تولد نین پیشوای داهی زحمتکشان جهان

ایوب گلانداری

اعدام پنج تن از رفقای مبارز ماد رتیریز (رفقا گلانداری، فروغی، زهتاب، جهانیان، عظیم زاد) *

در آوریل ۱۹۶۰ نمایندگان سازمانهای دانشجویی در اروپای غربی "کنفدراسیون دانشجویان ایران در اروپا" را تشکیل دادند. در ۱۹۶۰ دانشجویان مشرقی اسرائیل در ایالات متحد و آمریکا نیز موفق شدند سازمان دانشجویان ایرانی در آمریکا را بیک سازمان ملی و مستقل دانشجویان ایرانی بدل کنند. در ژانویه ۱۹۶۳ تشکیل "کنفدراسیون جهانی" حاصلین و دانشجویان ایرانی رسمیت و قطعیت یافت.

۱۴ اردیبهشت ۱۳۳۹

۱۳۳۹ اردیبهشت

۱۳۳۹ خرداد

برگزاری چهارمین سالگرد تأسیس حزب کمونیست ایران - احزاب برادر یابین مناسبت نامه های تهنیت به کمیته مرکزی حزب توده ی ایران ارسال داشتند.

۳۰ تیر تا ۷ مرداد ۱۳۳۹

تشکیل پنجم هفتم وسیع *

۱۰ - ۱۱ مرداد ۱۳۳۹

تشکیل کنفرانس وحدت حزب توده ی ایران و فرقه ی دمکرات آذربایجان * این کنفرانس طرح آئین نامه و برنامه ی حزب را تصویب نمود.

۱۱ مرداد ۱۳۳۹

تشکیل پنجم هشتم (اول) کمیته مرکزی (پس از وحدت) *

۱۴ بهمن ۱۳۳۹

"پاتریس لوموبا" نخست
وزیر قانونی کنگو پس دست
مزدوران امپریالیسم بقتل
رسید. وی مظهریابداری
د لاورانه ی مردم افریقا ده
برابرا امپریالیسم است.

سال ۱۳۴۰

۱۳۴۰ فروردین

اعتصاب کارگران کارخانه های
"نختاب" و "شهنساز"
اصفهان. اعتصاب کنندگان
خواهان اضافه دستمزد
بودند و به اخراج رفقهای
کارگر خود اعتراض داشتند.

۲۳ فروردین ۱۳۴۰

بوری گاکارین "کیهان"
نورد شوروی برای نخستین بار
با سفینه ی کیهانی "وستک"
زمین را دور زد.

اتحاد شوروی بدین مناسبت پیامی خطاب به مردم جهان منتشر نمود که در آن گفته می‌شود :

* ما این پیروزی را در خدمت تمام خلقها، در خدمت ترقی، خوشبختی و رفاه مردم جهان میگذاریم. ما موفقیتها و اکتشافات خود را خدمتگزار جنگ نمیکنیم، بلکه در راه صلح و امنیت خلقها بکار میبریم.*

۱۲ اردیبهشت ۱۳۴۰

تظاهرات فرهنگیان در برابر مجلس - ۱۲۰۰۰ نفر آموزگاران دبیران تظاهرات شرکت نمودند. دکتر خانعلی دبیر دبیرستانهای تهران بدست ما موران شاه بقتل رسید. این تظاهرات موجب سقوط دولت دکتر شریف امامی گردید.

۱۳ اردیبهشت ۱۳۴۰

اتحساب کارگران نفت مسجد سلیمان *

۱۹ اردیبهشت ۱۳۴۰

اعتراض مردم به انتخابات تقلبی، شاه را مجبور کرد که مجلس بیستم و نیز مجلس سنار منحل اعلام نماید.

۱۳ خرداد ۱۳۴۰

اتحساب کارگران چهار کارخانه‌ی مساجی اصفهان - کارگران پرداخت حقوق معوقه‌ی خود را طلب می‌کردند

۳۰ تیر ۱۳۴۰

دولت امینی تظاهرات مردم را بمناسبت روز تاریخی ۳۰ تیر به گلوله بست، کلوب جبهه‌ی ملی در تهران اشغال شد و صد ها نفر از مردم پیکارچو و عده‌ای از سران جبهه‌ی ملی دستگیر شدند.

۱۹ تا ۲۵ شهریور ۱۳۴۰

تشکیل پنجم نهم (دوم) کمیته‌ی مرکزی حزب توده‌ی ایران *

۲۵ مهر ۱۳۴۰

بیست و دومین کنگره‌ی حزب کمونیست اتحاد شوروی تشکیل شد *

دی ۱۳۴۰

تظاهرات ۳۰۰۰ نفر از بیکاران بند رمعشور *

۲۰ دی ۱۳۴۰

اعتصاب کارگران کارخانه ی حیربافی اصفهان *

اول بهمن ۱۳۴۰

توطئه ی هجوم به دانشگاه — کماندوهای شاه چون ارتش مهاجم به دانشگاه حمله بردند و دانشجویان را مورد حمله و تعرض وحشیانه قرار دادند. در این جریان ده ی زیادی از دانشجویان پسر و دختر شہ پدا مجروح شدند *

۲ بهمن ۱۳۴۰

قتل مهدی کلهر دانش آموز دبیرستان علمیه در جریان تظاهراتی که از طرف دانشجویان و دانش آموزان طیه پورش به دانشگاه انجام گرفت *

سال ۱۳۴۱

۲۹ فروردین ۱۳۴۱

پلنوم دهم کمیته ی مرکزی حزب توده ی ایران *

۱۸ مرداد ۱۳۴۱

امضا موافقتنامه ی بازرگانی ایران و شوروی — طلبیه ی بهبود روابط ایران و شوروی *

۲۴ شهریور ۱۳۴۱

انتشار یادداشت‌های متبادله بین ایران و شوروی - بموجب این یادداشت‌ها دولت ایران اطمینان داد که اجازه‌ی احداث پایگاه موشکی در ایران به هیچ کشوری نخواهد داد.

۳۰ بهمن ۱۳۴۱

حسین خیرخواه هنرپیشه‌ی ایرانی در شهر برلین درگذشت. وی یکی از قدیمیترین اعضای حزب توده‌ی ایران بود.

اسفند ۱۳۴۱

بیانیه‌ی کمیته‌ی مرکزی حزب توده‌ی ایران درباره‌ی موضع بین‌المللی حزب انتشار یافت.

سال ۱۳۴۲

۱ فروردین ۱۳۴۲

حمله‌ی ماموران شاه به مدرسه‌ی فیضیه‌ی قم - در این روز کماندهای شاه بفرماندهی سرهنگ مولسوی رئیس سازمان امنیت تهران بالباس شخصی به مدرسه‌ی فیضیه‌ی قم حمله بردند و بانکد ماموران انتظامی بجان مردم و طلاب افتادند.

۱۹ فروردین ۱۳۴۲

در این روز ۱ نفر از زندانیان سیاسی قزل‌قلعه که بتوقیف غیرقانونی خود اعتراض داشتند اعدام شدند.

۲۵ اردیبهشت ۱۳۴۲

این روز، روز آفریقا اعلام شد.

۱۵ خرداد ۱۳۴۲

بزرگترین تظاهرات ضد رژیم در سالهای پس از کودتا از طرف هزاران نفر از مردم تهران، قم و برخی نقاط دیگر برگزار شد. اپوزیسیون راست در برابر انداختن این تظاهرات ابتدا مخالفت داشت و کوشید از این جریان بسود خود استفاده کند. تظاهرات مردم از طرف نظامیان شاه وحشیانه بخون کشید. شد. قریب ۲۰۰۰ نفر در این تظاهرات بقتل رسیدند.

۱۱ آبان ۱۳۴۲

تیرباران دو نفر از متهمین واقعه ی ۱۵ خرداد. محاکمه ی متهمین واقعه ی ۱۵ خرداد در تاریخ ۱۳ مرداد همین سال در دادگاه نظامی آغاز شد.

۲۵ آبان ۱۳۴۲

مسافرت رفیق لئونید برزنف صد رشورای عالی اتحاد جماهیر شوروی به ایران.

۲۵ آبان ۱۳۴۲

اعتصاب کارگران کارخانه ریسندهی و بافندگی زاینده رود اصفهان. کارگران کارخانه را اشغال نمودند و از خروج کالا از کارخانه جلوگیری نمودند. آنها تقاضای پرداخت حقوق معوقه ی خود را داشتند.

سال ۱۳۴۳

۲۲ تیر ۱۳۴۳

رفیق ستوان قبادی یکی از افسران عضو حزب تود* ی ایران بدست دروغیان شاه تیرباران شد. ستوان قبادی (۲۲۳)

بنیاد اطمینانهای مکرر سفارت ایران و بیعت باور باین اطمینانهای محیلانه از مهاجرت بایران رفت و چون پس از مراجعت نخواست الت دست رژیم شاه قرار گیرد در ادگاه نظامی محاکمه و به شهادت رسید.

اختصاب کارگران کارخانهی صنایع پشم اصفهان - کارگران خواهان پرداخت ۲۰٪ سود بودند.

۱۱ خرداد ۱۳۴۳

"والنتینا ترشکوا" نخستین زن کیهان نورد جهان در عرصهی کیهان سپرواز آمد.

۲۶ خرداد ۱۳۴۳

۴ آبان ۱۳۴۳

تصویب قانون اعطاء مصونیت سیاسی به مستشاران امریکائی که در حقیقت یک نوع احیا کاپیتولاسیون است.

۱۳ آبان ۱۳۴۳

تعمید آیت اله خمینی از ایران بمناسبت مبارزه علیه کاپیتولاسیون.

اول بهمن ۱۳۴۳

منصور نخست وزیر شاه هنگامیکه به مجلس شورامیرفت مورد اصابت گلولهی محمد بخارائی قرار گرفت و مقتول شد.

سال ۱۳۴۴

۲۱ فروردین ۱۳۴۴

یکی از افراد گارد سلطنتی بنام رشاد شمس آبادی در کاخ مرمر بموسی شاه تیراندازی نمود. این نمونه ی دیگری از طغیان خشم مردم علیه رژیم شاه بود.

۲۶ خرداد ۱۳۴۴

اندام ۴ تن از مشهین قتل نخست وزیر منصور *

تیر ۱۳۴۴

تشکیل جبهه ی ملی سوم *

۱۴ مرداد ۱۳۴۴

۶۰ سالگی انقلاب مشروطیت ایران *

۱۴ مهر ۱۳۴۴

آغاز محاکمه ۱۴ نفر مشهین حادثه ی کاخ مرمر *

۲۹ مهر تا ۲ آبان ۱۳۴۴

برگزاری یادبود سی امین سالگشت کنگره هفتم کمیسرین در شهر پراگ * در این جلسه نماینده ی حزب توده ایران نیز شرکت نمود *

۳ آبان ۱۳۴۴

انحصار غذای دانشجویان ایرانی مقیم خارج از کشور بمناسبت سد و احکام حکومت ۱۴ نفر مشهین حادثه ی کاخ مرمر *

آذر ۱۳۴۴

سد و اعلامیه از طرف کمیته ی مرکزی حزب توده ایران درباره فعالیت گروه انشعابی قاسمی، فروتن، سفارشی

۱۷ بهمن ۱۳۴۴

آغاز محاکمه ی ۵۵ نفر از اعضای حزب ملل اسلامی برهبری محمد کاظم موسوی رجشوردی *

۳۰ دی ۱۳۴۴

تشکیل پلنوم یازدهم کمیته ی مرکزی حزب توده ی ایران *

۱۳ تا ۲۵ دی ۱۳۴۴

تشکیل کنفرانس هاوانا — مظهرهه بستگی مبارزان ضد استعمار آسیا، افریقا و امریکای لاتین *

اول اسفند ۱۳۴۴

امضا * موافقتنامه با امریکاه بموجب آن صد و "مازاد" محصولات کشاورزی امریکابه ایران مجاز است *

سال ۱۳۴۴

شهادت سرهنگ حمیدی و یارانش *

سال ۱۳۴۵

۲ فروردین ۱۳۴۵

اعتصاب غذای دانشجویان ایرانی مقیم آلمان غربی برای اعتراض به احکام اعدام پرویز حکمت جو، عطسی خاوری و محمد کاظم بجنوردی *

۹ تا ۱۹ فروردین ۱۳۴۵

تشکیل کنگره ی بیست و سوم حزب کمونیست اتحاد شوروی — ۸۶ کشور در این کنگره شرکت کردند *

اول تیرماه ۱۳۴۵

صد ورا حکام محکومیت رفقا خاوری و حکمت جو و ۱۶ تن دیگر از مبارزان توده ای — رفقا خاوری و حکمت جو به

اعدام و سایرین به محکومیت زندان از ۱۸ ماه تا ۷ سال محکوم شدند. بر اثر مبارزات وسیعی که برای نجات جان رفقا حکمت جو و خاوری در سراسر جهان انجام شد، احکام اعدام آنان به حبس ابد تبدیل شد.

بهروز حکمت جو

علی خاوری

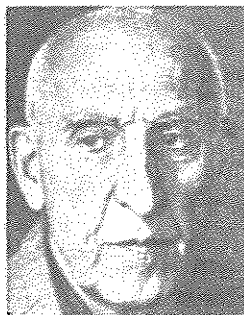
شهادت بهمن بهادری قشقایی در شیراز.

۱۷ آبان ۱۳۴۵

۱۴ اسفند ۱۳۴۵

درگذشت دکتر مصدق نخست وزیر ایران در دوران جنبش ملی کردن نفت.

۱۳۴۶

راثریوارزات وسیعی که برای نجات
بان رفقا حکمت جو و خاوری در
راسرجهان انجام شد ، احکام
نام آنان به جس ابدتید پس

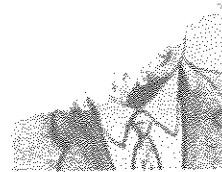
- و آصف رزم دیده ، کارگران عضو حزب توده ی ایران - این رفقا بترتیب به ۷ و
ادگاه نظامی محکوم شدند .

ملیمن و عبداله معینی
دو نفر از شهیدان کردستان

صابر محمد زاده

آصف رزم دیده

خرداد ۱۳۴۶

یورش ارتجاع به کردستان و قتل بسیاری از رزمندگان کرد .

رژیم مطلقه شاه

شاه که تارگردان اصلی رژیم است با ستناد تفسیراتی که بد لخواه خود پس از کودتای ۲۸ مرداد در قانون اساسی وارد کرده قدرت مطلقه را در کشور مابعدی بسط داده است که در واقع کلیهی قوای دولتی در دست شخصی او متمرکز گردیده است.

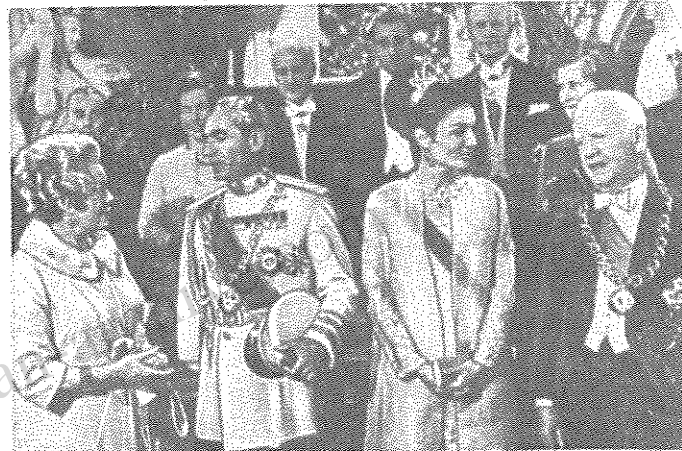
مجلسین بصورت اداری ثبت * منویات ملوکانه * درآمده اند ، استقلال قضایی یکی از میان برداشته شده و دادگاهها عملاً به آلت اجراء نظریات دولت تبدیل گردیده اند . حق رسیدگی به محاکمات سیاسی و جراثیم مربوط به مطبوعات برخلاف نص صریح قانون اساسی از مراجع دادگستری سلب شده و به دادگاههای استثنائی نظامی محول گردیده است . محاکم در رستهی نظامی که هیچ قانون و مقرراتی جز فرمان شاه نمیشناسند بکسک سازمان امنیت دسته دسته میهن پرستان و آزاد یخواهان را بزند آنها و مید انهای اعدام میفرستند . تار بجسائی رسیده که حتی صورت ظاهر اصول محاکمات رعایت نمیشود . امری که مکرراً از جانب حقوقدانان خارجی که امکان شرکت در برخی از محاکمات اخیر را یافته اند تصریح شده است . سازمان امنیت که برخلاف کلیهی اصول قضائیی جانشین قضاوت تحقیق شده است را * سابدون اثبات * بهیچ قرار یا حکمی مخالفان رژیم را بازداشت نموده در زندانها بقتل میرساند و یا تبعید و نفی بلد میکند .

در کلیهی شئون دولتی و اجتماعی فرد پرستی و ستناد بد ستور و فرمان شاه جانشین نظارت دموکراتیک در امور دولتی و اصول حکومت پارلمانی گردیده است . نخست وزیر و وزرا * نیز که تنها بفرمان شخصی شاه عزل و نصب میشوند برای خود در برابر مجلسین هیچگونه مسئولیتی قائل نیستند و حتی علناً و بی پروا خود را جری اوامر شاه اعلام میدارند . خصلت ضد دموکراتیک و بجزو کراتیک رژیم روز بروز در تمام امور دولتی و اجتماعی بسط مییابد و کوچکترین مخالفت یا مقاومتی از طرف مردم با شدت و بی پروائی خاصی سرکوب میگردد .

احزاب و اجتماعات کماکان ممنوعند و حق هرگونه مخالفت نسبت بسیاست دولت از مطبوعات سلب گردیده است .

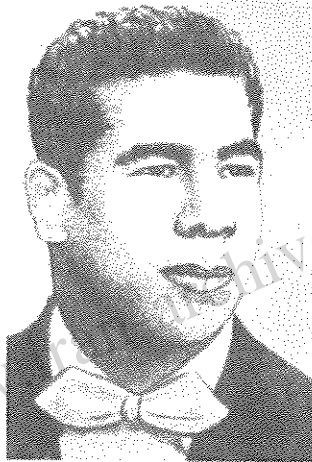
مسافرت شاه به آلمان غربی -

دانشجویان ایرانی در سراسر آلمان غربی به تظاهرات وسیعی علیه شاه دست زدند. دانشجویان خارجی و بویژه دانشجویان آلمان غربی و برلن غربی نیز به عنوان مخالفت با استبداد شاه در این تظاهرات شرکت نمودند. در نمایش عظیمی که در برلن غربی از طرف دانشجویان هنگام ورود شاه به "ایرا" علیه وی انجام شد ابتدا اماثوران سازمان امنیت ایران با جوب و چماق به دانشجویان حمله نمودند و سپس پلیس آلمان غربی با گاز اشک آور، با فشار آب ماشینهای آتش نشانی و با باتون به دانشجویان یورش برد. چون دانشجویان به تظاهرات ادامه دادند، پلیس کشور آلمان غربی به تظاهراتکنندگان تیراندازی نمود و در نتیجه دانشجویی ۲۶ ساله ای بنام "بنواونه زورگ" از برلن غربی به قتل رسید. در جریان این تظاهرات عده ای مجروح و جمعی بازداشت شدند. نام "بنواونه زورگ" در کنار سایر قربانیان رژیم ثبت است.

برگزاری پنجاهمین سالگرد انقلاب کبیرا کثیر در سراسر جهان • باین مناسبت از طرف حزب تود • ی ایران کتاب "انقلاب اکتبر و ایران" متضمن سخنرانیهایی که در سمینارهای علمی سه گانه شد • بود • نشر یافت •

درگذشت تلا مرزاتختی قهرمان ورزش ایران و عضو شورایی عالی
جبهه ی ملی - تختی در دوران کوتاه حیات خود موفق بد ریافت
۴ مدال طلا و ۶ مدال نقره در مسابقات جهانی المیک شد •
روشن سیاسی و حمایت او از جنبش ملی ایران و دکتر مصدق او را
بسی از محبوبترین ورزشکاران ایران بدل کرد • بود • تختی مورد
گینیه ی دربار بود و به همین جهت مردم تهران در شایعه ی
خودکشی او تردید نمودند •

از سند اصلی جلسه مشاوره احزاب برادر

ضرورت مبارزه در راه صلح

حلقه ی اصلی عمل مشترک نیروهای ضد امپریالیستی همچنان
مانند گذشته عبارتست از مبارزه بخاطر صلح جهانی ، طبقه
خطر جنگ جهانی هسته ای ، خطری که خلقها را به امحاء •
تود • ای تهدید میدهد • با مساعی مشترک کشورهای
سوسیالیستی ، طبقه ی کارگر بین المللی ، جنبش آزاد بخش
ملی ، تمام کشورهای صلح طلب ، سازمانهای اجتماعی و
جنبشهای تود مای میتوان از جنگ جهانی جلوگیری کرد •

سال ۱۳۴۷

۷ فروردین ۱۳۴۷

نخستین کمیته ایران نورد جهان سرهنگ یوری گاکارین در یک سانحه ی هواشی درگذشت.

۱۲ اردیبهشت ۱۳۴۷

شهادت شریف زاد و یارانش بدست نظامیان شاه. شریف زاد هنگامی که دانشجوی دانشگاه تهران بود مبارزه ی خود را علیه رژیم کودتا آغاز نمود و بعد از درگذشتان ایران دست به مقاومت مسلحانه علیه رژیم زد.

۱۳ اردیبهشت ۱۳۴۷

صد و پنجاهمین سالگرد تولد مارکس در سراسر جهان برگزارگردید و هیئت نمایندگی حزب توده ایران در جلسه ی سالگرد منعقد در برلین دموکراتیک شرکت جست.

۲۳ اردیبهشت ۱۳۴۷

تشکیل کنفرانس جهانی حقوق بشر در تهران -
پنجاهمیت تشکیل این کنفرانس کمیته ی مرکزی حزب توده ی ایران نامه ی سرگشاده ای در افاضات اقدامات ضد دموکراتیک رژیم ایران به کنفرانس ارسال داشت.

۱۶ خرداد ۱۳۴۷

تشکیل پنجم دوازدهم کمیته ی مرکزی حزب توده ی ایران *

مهر ۱۳۴۷

برگزاری صدمین سالگرد تولد ستارخان سردار ملی *

سال ۱۳۴۸

۱۵ تا ۱۷ خرداد ۱۳۴۸

تشکیل کنفرانس بین المللی احزاب کمونیستی و کارگری در مسکو — در این کنفرانس ۷۵ حزب و از آن جمله هیئت نمایندگی حزب ما شرکت کردند * سند عدد ۱ ی کنفرانس تحت عنوان : « وظایف کنونی مبارزه علیه امپریالیسم و وحدت عمل احزاب کمونیستی و کارگری و همه ی نیروهای امپریالیستی » بتصویب رسید *

۶ تا ۱۱ آذر ۱۳۴۸

تشکیل پنجم سیزدهم کمیته مرکزی حزب توده ی ایران *

۱۴ بهمن ۱۳۴۸

سی امین سال شهادت دکتر ترقی ارانی رهبر زحمتکشان ایران — دکتر ارانی در تاریخ ۱۴ بهمن سال ۱۳۱۸ د رزند ان رضاشاه درگذشت * بیاد بود سالگرد شهادت ارانی ویژه نامه ی مجله ی « دنیا » انتشار یافت *

تظاهرات وسیع مردم تهران برای اعتراض به گرانی‌های بلیط اتوبوس. این تظاهرات سه روز بطول انجامید و قشرهای مختلف مردم در آن شرکت جستند. مردم در این مبارزه پیروز شدند و دولت مجبور به عقب نشینی شد. در جریان تظاهرات ده‌ای از دانشجویان بازداشت و زندانی شدند.

گردآورنده و تنظیم کننده: م. مینو

ازسند تحلیلی حزب:

ضرورت و حدت عمل

حزب توده‌ی ایران معتقد است که یکی از عمده‌ترین علل پابرجاماندن رژیم حکومت مطلقه پراکنندگی و عدم هماهنگی بین نیروهای میهن پرست است و به همین سبب است که کوشش در راه ایجاد چنین اتحادی را وظیفه‌ی مرکزی و مستمرخمش تلقی میکند. حزب ماکلیه مساعی لازم را بکارخواهد برد تا در اطراف مسئله مرکزی مبارزه در راه آزاد بهای دموکراتیک و طبقه حکومت پلیسی ترور و اختناق همه نیروها را، صرف نظر از تحلیلهای و تفسیرات و عقاید مختلفه مجتمع سازد.

اتحاد عمل در پیرامون مسائل روزانه از قبیل اقدامات مشترک برای دفاع از این یا آن زندانی سیاسی، مبارزه‌ی متحد در راه آزادی همه زندانیان سیاسی، مبارزه‌ی مشترک برای افشا* جنایات و اعمال خلاف قانون سازمان امنیت و محاکم نظامی، مبارزه متحد برای ارجاع محاکمات سیاسی به محاکم دادگستری، مبارزه مشترک برای تصویب قانون غوغوی زندانیان و پناهندگان سیاسی، مبارزه مشترک برای آزادی اجتماعات و احزاب و تصویب قانون اجتماعات و غیره - بهترین وسیله برای ایجاد زمینه‌ی چنین اتحادی است. اقدامات مشترک باید در رجا باین نتیجه انجامد که زمینه‌ی اتحاد بر مبنای برنامه‌ی مشترک عمل را فراهم سازد. تجارب سالهای اخیر اثربخشی وحدت عمل را در عرصه‌های گوناگونی با اثبات رسانده است. حزب ما به پیروی از این روش در فعالیت روزمره‌ی خود با تمام قوا از حقوق مردم ایران و گروههای سیاسی میهن پرست و آزاد بخواه، صرف نظر از آنکه عقاید و مشی آنها با ما موافق باشد یا نه، دفاع کرده میکند.

* خد اوند بزرگ اورمزد که این بوم آفرید ، که آن
آسمان آفرید ، که شادی آفرید مردم را.*
(از سنگبشته ی "استخر")

شادی

دیدم این پندگرا نعاپه براستخرکهن ؛
که خد اوند چو درجاده ی ایجاد افتاد
چارچیز است کز آغاز پدیدار آورد ؛
آسمان و زمی ، آدمی است و شادی است
که از آن خانه ی جان بهره ور از آبا دیمت*
شادی از "چارنخست" است که ایزد اراست ،
گرچه اهریمن آلود جهان را بارنج ،
ورچه آزرده روانیم در این دیر سینج ،
لیک خوش بینی و شادی ره پایسته ی ماست*
اند رین رزم نرانیم دمی خنده ز لب
نیست در خورد پشیر شیون غم ، بانک تعب*
گر نیایشگر شادی جهان آرائیم
هر گره راکه بلا در فکند ، بشکشانیم*
www.iran-archaeology.com

گفت زرتشت به یستا ؛ مکش آوای دریغ !
مویه کردن نسرزد مردم یزدانی را
آفریننده ی مرک است و ستم اهریمن
هر که از مرک و ستم چهره نماید پرچین
پیش اهریمن افکند سپر ، سوده جبین*
زندگی ، شادی ؛ این دودش است از هر مز
شاد باشیم ، نموشیم ، بشادی بزئیم !
نشانیم سرشک از الم و ناکامی !
وند رین رزم که بالشگر جوراست پدید ،

■
ای غم اگر موی شوی پیش منت یار نیست
درشکرینه ی یقین سرکه ی انکار نیست
ای غم اگر ز شوی یا همسه شکر شوی
بند م لب گویمت ؛ خواجه شکر خوار نیست
(مولوی)

نگزینم ره ناکسی وید نامی !
پیش اهریمن د وون جیبه نسا ئیم ، که نیست
در خور انسان این پستی و بد فرجامی *

الحق این نکته که در دفتر ایام کهن
ثبت گردیده ، یکی نکته ی پند آموز است *
کیشها جمله نوای المی جانسوز است
لیک زرتشت یکی نغمه ی خوش ساز کند ،
و ندرین مرحله رازی دگر آغاز کند *
شادی هستی ؛ این سرخوشی و مستی نیست
بی خبرماندن از راه بالا خیز جهان
غافل و سرخوش و لاقید ، زمان پیمودن ،
یک چنین شیوه بجز سفلگی و پستی نیست *
شادی در خور ما شادی رزم است و طلب ،
شادی قدرت و امید و تکاپو و تلاش ،
شادی آنکس کس نیست بوجدان گردی ،
شادی آنکس کو گفت ؛ نمائدم بیکار
تا درخت طلب من ثمر آورد بیبار *
هرچه کان نیک بد و والا - فرمان کردم ،
هرچه کان رنج بد و حرمان - درمان کردم ،
هرچه کان زشت بد و سفله - براندم از راه
نهراسید روانم نه ز دار ، نه ز بند
نه ز دژخیم تهبگسار و نه زندان سیاه *

نگزینم ره ناکسی وید نامی !
نفسانیم سرشک ازالم و ناکامی !
در خور انسان این پستی و بد فرجامی *

اندرین رزم که با لشکر جور است پدید
شاد باشیم و نموئیم و بشادی بزمئیم !
پیش اهریمن د وون جیبه نسا ئیم که نیست

مسئولیت ملی و بین المللی احزاب برادر

شرکت کنندگان در کنفرانس معتقدند که اثر بخشی سیاست هر حزب کمونیست بستگی به کامیابیهای آن حزب در کشور خویش و کامیابیهای دیگر احزاب برادر و درجه همکاری آنها با یکدیگر دارد. هر حزب کمونیست مسئول فعالیت خویش در برابر طبقه ی کارگر و خلق کشور خویش و در عین حال در برابر طبقه ی کارگر جهانی میباشد. مسئولیت ملی و بین المللی هر حزب کمونیست و کارگری تفکیک ناپذیر است. مارکسیست لنینیست ها در عین حال هم میهن پرستند و هم انترناسیونالیست. آنها هم تنگ نظری ناسیونالیستی، هم نفی مصالح ملی و کم بها دادن به آنها و هم گرایش بسوی هژمونیک را مطرود میدانند. احزاب کمونیست یعنی احزاب طبقه ی کارگر و تمام زحمتکشان پرچمداران مصالح واقعی ملی در برابر طبقات مرتجع خائن به این مصالح اند. بزرگترین خدمت به امر سوسیالیسم و انترناسیونالیسم پرولتری از جانب احزاب کمونیستی که در کشورهای سرمایه داری میزمنند عبارتست از تصرف قدرت حاکمه توسط طبقه ی کارگر و متحدین وی *

بنیاد مناسبات متقابل احزاب برادر

شرکت کنندگان در کنفرانس نظر مشترک خود را تا آنجا که بنیاد مناسبات متقابل بین احزاب برادر عبارت از اصول انترناسیونالیسم پرولتری، همبستگی و کمک متقابل، احترام به استقلال و برابری، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر است. رعایت دقیق این اصول، شرط ضروری برای رشد همکاری رفیقانه ی احزاب برادر و تحکیم وحدت جنبش کمونیستی است *

گیاه معجزه

آنکه که ترس و ننگ کشد پرده ای سیاه
بر جلوه های سعی و تلاش ستکشان ،
دل‌های پاک را نبود هیچ شک که عشق
باز آید و کرامت خود میدهد نشان *

این آن گیاه معجزه باشد که هر دمش
پیراستند ، شاخ گشکن داد ، برگ داد
طوفان برف برتن آن هشت قشر مرک
لیکن گمان میرده روان را به مرک داد *

ایام تیره است و ستم اُشْتَلُمُ کنان
طبل ظفر بکوبد و فریاد می کند
شمشیر زهرگین بلا را ز قسط غیظ
در قلب خلق خسته زبیدان میکند *

لیکن زمان که در کف معجز نمودن خویش
دارد قوای خلقت و اسباب انهدام ،
طبق شرایطی که بود ذاتی حیات
برهم رتد ز بیخ و بن این بد شگون نظام

در پیچ جاده ایم و پس پیچ منظر یست
کاندردون سینه بود آرزوی آن
از پامیفت و با همه ی جان و دل بکوش
خواهی اگر طراوت روی نکوی آن *

قطعات اشعاری که در این مجموعه آمد
(بجز قطعات رفیق فقید افرشته) سرود
۰۱ سپهر است.

ک. ا. ط / اصنام صبری

www.iran-archive.com

تذکره فنی این سالنامه به یاری رفقا
ص. شیواد و ر. پیمانگرا انجام گرفته است
(۲۳۹)

YEARBOOK OF TOUDEH

On the occasion of the 50th anniversary of the Communist Party of Iran

and

the 30th anniversary of the foundation of the Toudeh Party of Iran

Price: 1.5 \$

Druck: Leipziger Druckhaus, Grafischer Großbetrieb

سالنامه ی توده

به مناسبت پنجاهمین سالگرد حزب

کمونیست ایران و سی امین سالگرد

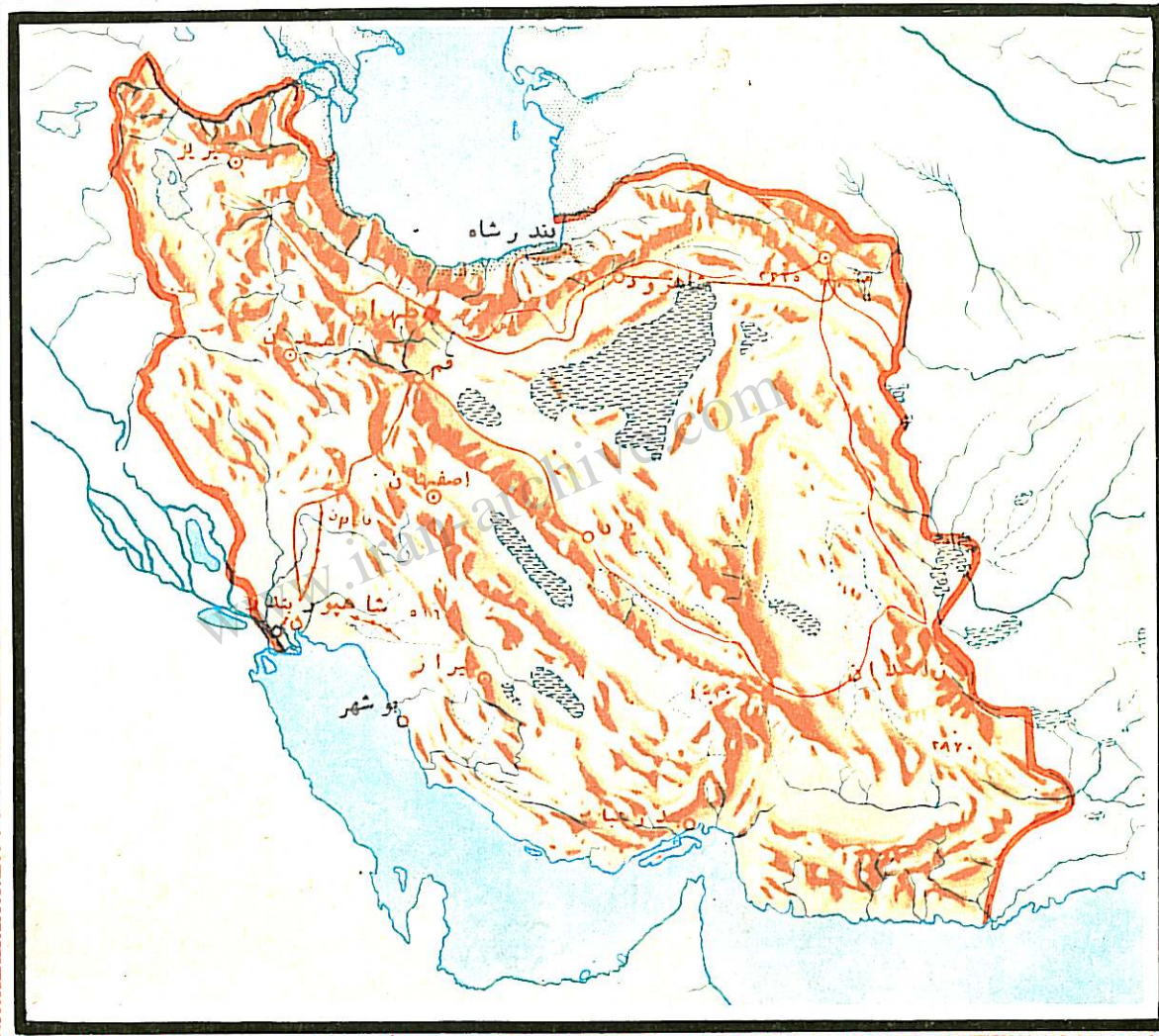
حزب توده ی ایران

سال ۱۳۴۹

چاپخانه ی "زالتس لاند" ۳۲۵ شتا سفورت

بهدارایران ۱۲۰ ریال

در خارج معادل ارزی هفتمین مبلغ

از انتشارات حزب توده ایران